

Izrađeno za:

Federalno ministarstvo okoliša i turizma, ulica Marka Marulića 2, Sarajevo,
prema Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o određivanju Referentnog
centra za Federaciju Bosne i Hercegovine, V.broj: 341/2013 od 15.05.2013. godine
(„Službene novine Federacije BiH“, broj 41/13)

Izrađivač:

Federalni hidrometeorološki zavod, Bardakčije 12, Sarajevo.

Naziv dokumenta:

**Izvještaj o emisiji zagađujućih tvari u zrak
na području Federacije Bosne i Hercegovine u 2016. godini.**

Broj: 01-33-4- /17

Sarajevo, 30.11.2017. godine

Izvještaj pripremili:

Enis Omerčić, Federalni hidrometeorološki zavod

Enis Krečinić, Federalni hidrometeorološki zavod

Federalno ministarstvo okoliša i turizma
Ministrica:
Edita Đapo

Federalni hidrometeorološki zavod
Direktor:
Almir Bijedić

SADRŽAJ:

SADRŽAJ:.....	2
ZNAČENJE POJMOVA I SKRAĆENICA	3
UVOD.....	4
PRIKUPLJANJE PODATAKA I METODOLOGIJA.....	5
PRIKAZ PRIJAVLJENIH EMISIJA ZAGAĐUJUĆIH TVARI U REGISTRU PO POJEDINIM POLUTANATIMA ZA 2016. GODINU:.....	9
EMISIJA METANA (CH_4).....	10
EMISIJA UGLJIČNOG MONOKSIDA (CO)	11
EMISIJA UGLJIČNOG DIOKSIDA (CO_2).....	14
EMISIJA AMONIJAKA (NH_3).....	16
EMISIJA AZOTNOG SUBOKSIDA - AZOTNI (I) OKSID (N_2O).....	17
EMISIJA BENZENA (C_6H_6).....	18
EMISIJA NEMETANSKIH ISPARLJIVIH ORGANSKIH SPOJEVA (NMVOC).....	19
EMISIJA ISPARLJIVIH ORGANSKIH SPOJEVA (VOC).....	21
EMISIJA DIOKSINA I FURANA (PCDD+PCDF)	21
EMISIJA OKSIDA AZOTA (NO_x/NO_2).....	22
EMISIJA OKSIDA SUMPORA (SO_x/SO_2).....	24
EMISIJE POJEDINIH METALA I NJIHOVIH SPOJEVA.....	26
EMISIJA HLORA I NEORGANSKIH SPOJEVA HLORA (kao Cl/HCl)	29
EMISIJA FLUORA I NEORGANSKIH SPOJEVA FLUORA (kao HF).....	30
EMISIJA POLICKLIČNIH AROMATSKIH UGLJIKOVODIKA (PAH)	31
EMISIJA LEBDEĆIH ČESTICA PREČNIKA DO 10 MIKROMETARA (PM_{10}).....	33
ZAKLJUČAK	35
PRILOG BROJ 1. LISTA NACE DJELATNOSTI POSTROJENJA ČIJE SU EMISIJE UVRŠTENE U IZVJEŠTAJ	37
PRILOG BROJ 2. SPISAK POSTROJENJA ČIJI IZVJEŠTAJI O EMISIJAMA U ZRAK SU PREUZETI IZ REGISTRA ZA POTREBE IZRADE IZVJEŠTAJA.....	39

ZNAČENJE POJMOVA I SKRAĆENICA

CLRTAP	<i>Convention on Long-Range Transboundary Air Pollution (CLRTAP);</i> Konvencija o prekograničnom onečišćenju zraka na velikim udaljenostima
FBIH	Federacija Bosne i Hercegovine
FHMZ; ZAVOD	Federalni hidrometeorološki zavod
FMOIT	Federalno ministarstvo okoliša i turizma
Registar	Registar ispuštanja i prijenosa onečišćivača (PRTR registar) koji vodi Federalno ministarstvo okoliša i turizma. Ovaj registar se još naziva i Registar postrojenja i zagađivača.
Izvještaj	Izvještaj o emisiji zagađujućih tvari u zrak na području Federacije BiH
PRTR	Registar ispuštanja i prijenosa polutanata (Pollutant Release and Transfer Register)
CO	uglični monoksid,
CO₂	uglični dioksid,
N₂O	azot (I) oksid, azotni suboksid
NO_x/NO₂	azotni oksidi,
NH₃	amonijak,
C₆H₆	benzen i benzol
NMVOC	nemetanski isparljivi organski spojevi,
VOC	isparljivi organski spojevi
PAH	policiklični aromatski hidro ugljici,
SO_x/SO₂	sumporni oksidi,
SO₂	sumpordioksid,
PM₁₀	prašina/čestice aerodinamičnog promjera manjeg od 10µm,
CH₄	metan,
HFC	hlorofluorugljici,
As	arsen i spojevi arsena,
Cd	kadmij i spojevi kadmija,
Cr	hrom i spojevi hroma,
Cu	bakar i spojevi bakra,
Hg	živa i spojevi žive,
Ni	nikal i spojevi nikla,
Pb	ollovo i spojevi olova,
Zn	cink i spojevi cinka,
Mn	mangan i spojevi mangana,
PCCD+PCCF	dioksini i furani,
HCl	hlor i neorganski spojevi hlora,
HF	fluor i spojevi fluora.

UVOD

Bosna i Hercegovina je potpisnica međunarodnih sporazuma i konvencija koje između ostalog zahtijevaju i vođenje evidencija i registara o izvorima emisija zagađujućih tvari u zrak i proračune o ukupnim emisijama pojedinih tvari. Ovo podrazumijeva cijeli niz aktivnosti i uređenih pravnih mehanizama koje definišu načine mjerena i proračuna emisija zagađujućih tvari u zrak, kao i načine prikupljanja i obrade podataka o emisijama u zrak.

Odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine broj: 341/13, od 15. 05. 2013. godine, (Službene novine Federacije BiH 41/13) Federalni hidrometeorološki zavod određuje se kao Federalni referentni centar za područje Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa članom 26. Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave ("Službene novine Federacije BiH", broj 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06, 52/09 i 48/11), članom 28. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine" Federacije BiH", broj 33/03 i 38/09), i članom 8. i 10. Pravilnika o registrima postrojenja i zagađivanjima ("Službene novine Federacije BiH", broj 82/07).

Prema članu 2. ove odluke Federalni hidrometeorološki zavod će u skladu sa članom 10. Pravilnika o registrima postrojenja i zagađivanjima ("Službene novine Federacije BiH" 82/07) proslijediti obrađene podatke o izračunatim emisijama Federalnom ministarstvu okoliša i turizma u elektronskom obliku propisanom od strane nadležnog federalnog ministarstva, najkasnije do 30.11. tekuće godine za prethodnu godinu izvještavanja.

Izvještaji o emisiji zagađujućih tvari u zrak proizilaze i iz Konvencije o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka (LRTAP) i metodologija proračuna emisije treba da bude u skladu sa Konvencijom, odnosno da se pri proračunima koristi propisana CORIN-AIR/EMEP metodologija, opisana u slijedećim dokumentima:

1. EMEP/EEA „Air Pollutant Emission Inventory Guidebook “Technical Guidance To Prepare National Emission Inventories” (2009) - (EMEP/EEA Priručnik za proračun emisija onečišćujućih tvari u zrak „Tehničke smjernice za izradu nacionalnih izvješća o proračunu emisija onečišćujućih tvari u zrak“, 2009) i
2. EMEP/CORINAIR „Good Practice Guidance, Good practice for CLRTAP emission inventories.“ - („EMEP/CORINAIR smjernice dobre prakse, Dobra praksa za izradu proračuna emisija onečišćujućih tvari u zrak prema CLRTAP.“)

Podaci koje Registrar prikuplja takođe se mogu koristiti i u izradi Nacionalnih izvještaja u skladu sa okvirnom konvencijom Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama UNFCCC, ali i za izradu brojnih drugih izvještaja i studija.

Bosna i Hercegovina je potpisnica navedene konvencije i podaci koje sadrži registrar kao i ovaj izvještaj treba da budu sastavni dio izvještaja koji će, vjerujemo, u budućnosti nadležne institucije sa nivoa države Bosne i Hercegovine pripremati i slati međunaronom organizacijama u cilju ispunjenja svojih obaveza.

PRIKUPLJANJE PODATAKA I METODOLOGIJA

Izvor podataka za izradu ovog Izvještaja je Registar postrojenja i zagađivača koji vodi Federalno ministarstvo okoliša i turizma. Podatke o emisiji zagađujućih tvari su dužni unositi u Registar operatori postrojenja - izvora zagađujućih tvari. Unos podataka se vrši direktno putem internetske veze na način da operatori popunjavaju odgovarajuće obrasce sa traženim podacima. Operatori postrojenja su dužni Ministarstvu dostaviti Izvještaje o mjerjenjima emisije koje su izvršile akreditovane kompanije na njihovim postrojenjima i ispustima. Na osnovu prikupljenih podataka dobijaju se ukupne godišnje emisije mjerene zagađujućih tvari u zrak iz onih postrojenja koja su nosioci okolišne dozvole izdate od Federalnog ministarstva okoliša i turizma i kantonalnih službi nadležnih za izdavanje okolišnih dozvola.

Na ovaj način Federalno ministarstvo okoliša i turizma je uspostavilo instrument za prikupljanje podataka za prikupljanje podataka o emisiji najznačajnijih polutanata u atmosferu iz pogona i postrojenja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Iako postoje nedostatci u samim obrascima za popunjavanje od strane operatera i mada pojedini veliki privredni subjekti i emiteri polutanata u zrak ne dostavljaju svoje izvještaje u Registar, ipak se može reći da je Registar ispunio osnovnu funkciju, a to je da obezbjeđuje instrument za dobijanje podataka potrebnih za proračun sume ukupne emisije iz pogona i postrojenja u Federaciji BiH, barem za one najvažnije polutante.

Pojedini subjekti su zbog složenog sistema proizvodnih procesa iskazali primjedbu da postojeći Registar nije adekvatan za unos svih podataka te svoje izvještaje šalju Ministarstvu okoliša i turizma u pisanoj formi. Treba napomenuti da je postojeći mehanizam dostave, provjere i obrade podataka o emisijama zagađujućih tvari u zrak još uvijek neadekvatan za izradu Izvještaja na nivou na kojem to rade pojedine zemlje u regionu i Evropi, odnosno neadekvatan je za primjenu navedene CORIN-AIR/EMEP metodologije.

Moramo imati u vidu da brojne kompanije koje su operatrori postrojenja imaju svega nekoliko zaposlenih. Takva postrojenja obično imaju relativno mali obim proizvodnje odnosno relativno niske emisije u zrak, a osoblje koje sačinjava izvještaje za Registar obavlja i druge, sasvim različite poslove redovnom poslu. Stoga i podaci koji se dostave u tim izvještajima često su sumnjivog kvaliteta. Smatramo da je kod ovakvih „malih“ preduzeća, ujedno i „malih zagađivača“ pozitivno to što istrajavaju u slanju izvještaja.

Sa druge strane, „velike“ kompanije, sa relativno velikim obimom proizvodnje, brojem zaposlenika i značajnom količinom emisije zagađujućih tvari u zrak moraju obezbjediti potpune, precizne i tačne podatke o emisijama i stoga prema izvještajima ovih kompanija moramo pristupati sa niskim pragom tolerancije na greške i manjkavosti.

Navedene teškoće su postojale i prilikom izrade ranijih izvještaja. Tokom proteklog perioda krenulo se u rješavanje nekih od njih, posebno po pitanju izrade Pravilnika o proračunu emisija zagađujućih tvari u zrak i stvaranju preduslova za uspostavljanje novog i potpunijeg softverskog rješenja Registra postrojenja i zagađivača koji bi obezbijedio relevantniji broj i vrstu podataka u unosu od strane emitera zagađujućih tvari.

Postojeći registar postrojenja i zagađivača koji vodi FMOiT ne obezbjeđuje dovoljan broj podataka za proračun emisije zagađujućih tvari čime bi se mogla uraditi kontrola rezultata dobivenih mjerjenjima ili obračunati emisije za one zagađivače koji nemaju uređen sistem ili obavezu mjerjenja emisija.

Za izradu Izvještaja Federalnom referentnom centru neophodno je dostaviti podatke kakvi su traženi u Tabeli 4., opisanoj u Pravilniku o registru ispuštanja zagađujućih tvari iz pogona u Federaciji Bosne i Hercegovine, što je obaveza FMOIT-a.

Rok za izradu ovog Izvještaja još uvijek nije usklađen sa rokovima koji obavezuju Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine. Obaveza Fonda je da do 31.07. tekuće godine za prethodnu godinu obračuna naplatu emisija zagađujućih tvari u zrak zagađivačima u Federaciji Bosne i Hercegovine, a rok za podnošenje Izvještaja Federalnog referentnog centra je do 30.11. tekuće godine za prethodnu godinu.

Obzirom da bi Izvještaj Referentnog centra trebao biti osnova Fondu za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine za obračun naplate, neophodno je ove datume usaglasiti u najkraćem roku ali i otkloniti i sve druge nedostatke za izradu funkcionalnog i relevantnog izvještaja.

Za kvalitetan i potpun Izvještaj Federalno ministarstvo okoliša i turizma treba sačiniti listu svih obveznika izvještavanja (postrojenja „A“ kategorije) i dostaviti ga Referentnom centru prije izrade Izvještaja. Ovakva lista bi pomogla urednijoj evidenciji, omogućila procjene ukupnih emisija pojedinih zagađujućih tvari na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine, kvalitetniji i informativniji statistički prikaz pokazatelja geografske i administrativne raspodjele emisija, višegodišnje trendove emisija pojedinih tvari itd. U cilju efikasnijeg i kvalitetnijeg rada Federalnog referentnog centra, isti je neophodno kadrovski ojačati.

Tabela broj 1.: Ukupna emisija u zrak pojedinih zagadjujućih tvari iz pogona i postrojenja u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2016. godini , prema podacima dostupnim u Registru:

R. broj	Naziv tvari	Skraćenica /formula	Jed. mjere	Ukupna prijavljena emisija
1.	Metan	CH ₄	t	10 172
2.	Ugljični monoksid	CO	t	3 497
3.	Ugljični dioksid	CO ₂	t	6 168 418
4.	Benzen	C ₆ H ₆	kg	290.5
5.	Azotni suboksid	N ₂ O	t	1 446
6.	Amonijak	NH ₃	kg	6 909
7.	Nemetanski isparljivi organski spojevi	NM VOC	kg	104 080
8.	Oksidi azota	NO _x /NO ₂	t	15 643
9.	Oksidi sumpora	SO _x /SO ₂	t	133 994
10.	Arsen i spojevi arsena	As	kg	10.5
11.	Kadmij i spojevi kadmija	Cd	kg	19.9
12.	Hrom i spojevi hroma	Cr	kg	11.4
13.	Bakar i spojevi bakra	Cu	kg	1 016
14.	Živa i spojevi žive	Hg	kg	0.81
15.	Nikal i spojevi nikla	Ni	kg	22.2
16.	Olovo i spojevi olova	Pb	kg	4 557
17.	Cink i spojevi cinka	Zn	kg	1 653
18.	Dioxini i Furani	PCCD+PCCF	kg	0.3
19.	Policiklični aromatski hidrougljici	PAH	kg	9 359
20.	Hlor i neogranski spojevi hlora	HCl	kg	25 804
21.	Fluor i neorganski spojevi fluora	HF	kg	1 3278
22.	Čestice promjera manjeg od 10 µm	PM ₁₀	t	2 918

U ovom izvještaju nisu rađene intervencije ili korekcije na prijavljenim podacima o emisijama. U nekim slučajevima su očigledne greške prilikom unosa podataka od strane operatera i vrijednosti prikazane u tabelama nisu odraz stvarnog stanja. Najbolji primjeri za to su JP EP BiH Termoelektrana Tuzla ili Verdić Commerce d.o.o. Mostar. Korekcije nisu vršene zbog nedovoljno ulaznih podataka kako bi se korekcija mogla uraditi dosljedno i pouzdano za sve izvještaje.

U prvom slučaju (Termoelektrana Tuzla) podaci o emisijama ugljičnog monoksida su djelimično, za pojedine blokove su iz tehničkih razloga umanjeni – prostor predviđen za unos emisije (u kg) nije dovoljan da se upiše ukupan iznos emisije. Istovremeno, operater unosi emisije azotnih oksida (NO_2) kao azotni suboksid (N_2O).

U drugom slučaju, Verdić Commerce d.o.o. Mostar je očigledno prijavio mnogostruko veće emisije svih prijavljenih polutanata i svrstan je u red najvećih zagađivača zraka u FBiH. Prijavljene emisije, naravno nisu tačne i rezultat su pogrešnog metodološkog pristupa od strane kompanije koja je vršila proračun emisija. Sumnjive vrijednosti koje su ova dva emitera unijela u Registar su navedene u tabelama ovog Izvještaja uz oznaku (*).

Zasigurno u Registru postoji veći broj krivo unesenih vrijednosti no ova dva slučaja se najviše ističu u 2016. godini.

Zbog nedostatka velikog broja izvještaja i nepotpunosti po pitanju prijavljenih emisija pojedinih polutanata tabele o najvećim zagađivačima kao ni grafički prikazi raspodjele emisija po kantonima - nisu realan prikaz stanja emisija u Federaciji nego samo prikaz prijavljenih emisija u Registar.

Obzirom da je tehnički bilo neizvodivo povući sve podatke iz Registra – ovdje su obrađeni samo podaci o prijavljenim emisijama u Registar koje su povučene u tabelarnom formatu (Excel) ispisa iz baze Registra. Podaci su iz Registra preuzeti na dan 21. 09. 2017. godine.

Izradu Izvještaja prati niz poteškoća koje nisu mogle biti otklonjene do datuma predaje Izvještaja FMOiT-u, zbog čega nije bilo moguće izraditi Izvještaj u skladu sa Odlukom Vlade i Pravilnikom o registrima postrojenja i zagađivanjima:

1. Federalnom referentnom centru nije dostavljena jedinstvena zvanična lista postrojenja „A“ kategorije.
2. Nacionalni referentni centar je dužan da izvrši obradu podataka o izračunatim emisijama na osnovu podataka iz Tabele 4., a rezultate potom dostavi nadležnom federalnom ministarstvu (FMOIT) u elektronskom obliku propisanom od strane nadležnog federalnog ministarstva, najkasnije do 30.11. tekuće godine za prethodnu godinu izvještavanja. Nadležno ministarstvo je dužno da dostavi Tabele 4. koje je prikupilo od strane operatera „A“, kategorije u Nacionalni referentni centar do 30.07. 2017. godine.

Tabele 4. iz Pravilnika o registrima postrojenja i zagađivanjima (Službene novine Federacije BiH br. 82/07 od 19.11.2007.) koje bi trebale biti osnova za izradu Izvještaja se ne dostavljaju od ministarstva. Zbog nemogućnosti obrade tih podataka ovaj Izvještaj se bavi samo podacima koji se unose elektronski u Registar, a riječ je o podacima iz Tabele 3. iz Pravilnika o registrima postrojenja i zagađivanjima.

3. Nadležno federalno ministarstvo nije propisalo elektronski oblik za slanje rezultata obrade podataka dobijenih od operatera.
4. Postojeći Registar postrojenja i zagađivača koji vodi FMOiT ne obezbjeđuje dovoljan broj podataka za proračun emisije zagađujućih tvari.

5. Registr ne omogućuje dosljedan, koncizan i temeljit pristup dostavljenim izvještajima u smislu dolaska do potpune informacije o broju dostavljenih izvještaja od strane operatera postrojenja (Tabela 3.). Registr ne omogućuje ispis svih izvještaja u skupnom tabelarnom (excel) niti drugom obliku (PDF liste).
Filtriranjem ispisa operatorskih izvještaja je uočeno da postoje značajne sadržajne razlike prilikom automatskog filtriranja rezultata.
Iz navedenog proizilazi da je nemoguće izvršiti dosljednu statističku obradu podataka iz svih operatorskih izvještaja u Registru.
6. Prema Pravilniku o registrima postrojenja i zagađivanjima zadatak nadležnog organa, u ovom slučaju Ministarstva je da vrši procjenu kvaliteta podataka obezbjeđenih od strane operatora o postrojenjima, naročito u smislu njihove potpunosti, konzistentnosti i vjerodostojnosti.
7. Federalnom hidrometeorološkom zavodu su neophodna kadrovska ojačanja kao i obuke za proračun emisija u skladu sa potrebama izrade Izvještaja. Trenutno u Zavodu nije uposlena niti jedna osoba u čijem je opisu posla rad sa emisijama u zrak, iako ta mesta postoje u sistematizaciji radnih mјesta.

PRIKAZ PRIJAVLJENIH EMISIJA ZAGAĐUJUĆIH TVARI U REGISTRU PO POJEDINIM POLUTANATIMA ZA 2016. GODINU:

Na narednim stranama su prikazane vrijednosti prijavljenih emisija zagađujućih tvari po pojedinim polutantima, od strane operatera u Registar za 2016. godinu. Kvalitativna ocjena sadržaja i vrijednsoti prijavljenih emisija nije rađena zbog nedostatka validnih ulaznih parametara.

EMISIJA METANA (CH_4)

Metan je bezbojni eksplozivni gas, značajan kao jedan od najsnažnijih stakleničkih gasova i gasova koji razlažu ozonskom omotač. Nastaje prirodnim putem – truljenjem organskih tvari i na taj način se i emituje u atmosferu. Međutim, postoje i antropogene emisije ovog gasa koje mogu biti izazvane direktno ili indirektno – oslobađanje iz podzemnih ležišta (rudarske jame), ekstenzivno stočarstvo, deponije, sistemi za prijenos prirodnog plina, sagorijevanje fosilnih goriva i drugi industrijski procesi.

Hemijska formula: CH_4

Broj polutanta: 1

CAS oznaka polutanta: 74-82-8

Tabela broj 2.: broj dostavljenih izvještaja i ukupna prijavljena emisija metana CH_4 u periodu 2014. - 2015. godina:

	2014. godina	2015.godina	2016. godina
Ukupan broj dostavljenih izvještaja	9	9	3
Ukupna prijavljena emisija	10.363,730 t	10.172,371 t	176,304 t

Tabela broj 3.: Vrijednosti emitovanog metana i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisijama metana u zrak u 2015. godini:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv postrojenja/djelatnost	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1.	KJKP Sarajevagas d.o.o. Sarajevo	Cjevovod za prenos gasa	100 543
2.	ArcelorMittal Zenica	Čeličana	75 631
3.	Fikro d.o.o.	Pilana	130
Ukupno:			176 304

EMISIJA UGLJIČNOG MONOKSIDA (CO)

Ugljični monoksid (CO) je bezbojan i bezmirisan otrovni gas koji uglavnom nastaje nepotpunim sagorijevanjem tvari koje sadrže ugljik, odnosno fosilnih goriva. U atmosferi je nestabilan i ima značajnu ulogu u formiranju prizemnog ozona.

Hemiska formula: CO

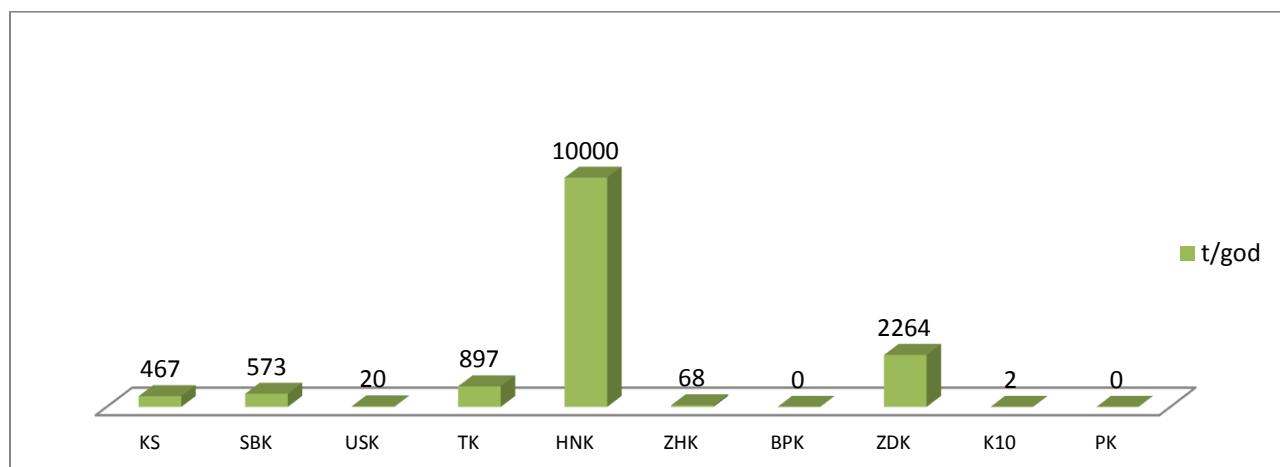
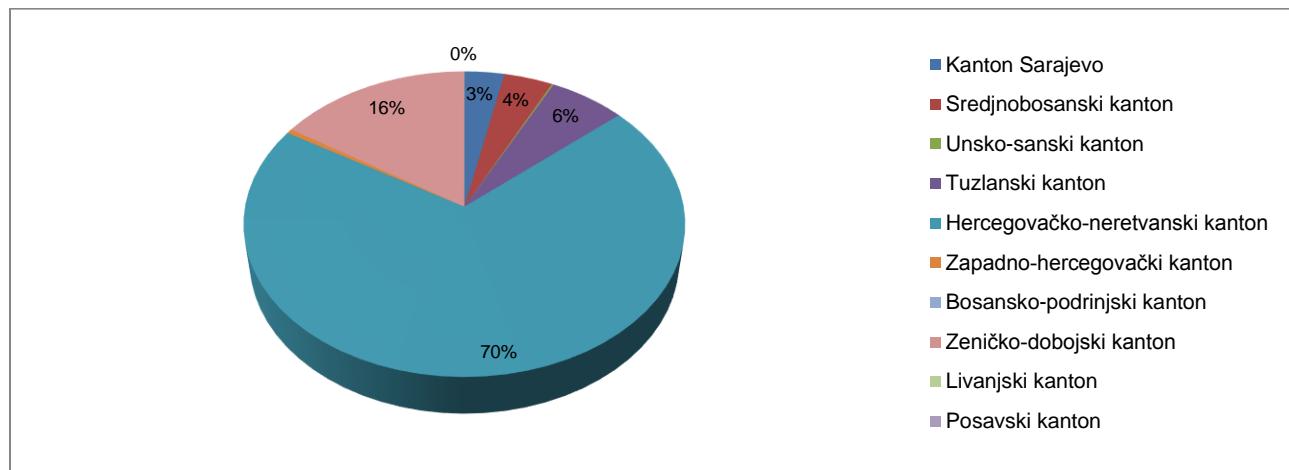
Broj polutanta: 2

CAS oznaka polutanta: 630-08-0

Tabela broj 4. : broj dostavljenih izvještaja i ukupna prijavljena emisija ugljičnog monoksida (CO) u periodu 2014. - 2016. godina:

	2014. godina	2015.godina	2016. godina
Ukupan broj dostavljenih izvještaja	169	173	176
Ukupna prijavljena emisija	2 992,8 t	3 497,494 t	5 292,423 t

Grafikoni broj 1. i 2. Procentualno i apsolutno učešće prijavljenih emisija CO po kantonima FBiH 2016. g.:

Tabela broj 5.: Vrijednosti emitovanog ugljičnog monoksida i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisijama ugljičnog monoksida većim od 1000 kg u zrak u 2016. godini:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1	Tvornica cementa d.d. Kakanj	Proizvodnja cementa	843 429
2	Verdić – commerce d.o.o. Mostar	Verdić – commerce	775 938 *
3	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Čeličana	485 979
4	FIS d.o.o. Vitez	FV 12 Kotao 1. 1300KW	341 700
5	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 4	338 530
6	JP EP BiH - TE Kakanj	Blok 6	265 000
7	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 5	244 860
8	Tvornica opeke Sarajevo d.o.o.	Proizvodnja cigle i eksploatacija gline	226 440
9	W&P Baumit d.o.o. Sarajevo	Proizvodnja mortova	224 573
10	Hercegovačka pivovara Mostar d.o.o.	Pivovara	216 002
11	B.S.I. d.o.o.	Proizvodnja ferolegura	182 000
12	Natron-Hayat d.o.o. Maglaj	Natron-Hayat d.o.o. Maglaj	180 000
13	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Koksara	156 935
14	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Priprema rude i aglomeracija	142 257
15	Fabrika cementa Lukavac d.d.	Proizvodnja cementa	119 000
16	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Visoka peć	90 136
17	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Energetika	82 656
18	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 6	64 140
19	Suton d.o.o. Široki Brijeg	Tiskara	58 768
20	Ingram d.d. Srebrenik	R.J: Fabrika kreča i hidratizara	43 610
21	FIS d.o.o. Vitez	FV 12 Kotao 2. 2000KW	34 170
22	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 3	30 860
23	Sisecam Soda d.o.o. Lukavac	Hemijska industrija	24 850
24	Hodurnik d.o.o. Cazin	Asfaltna baza Hajrat	14 500
25	JP EP BiH, TE Kakanj	Blok 5	7 000
26	JP Autoceste FBBIH	Izgradnja autoputa na koridoru Vc,	5 506
27	FIS d.o.o. Vitez	FV 29	5 500
28	JATA GROUP Srebrenik	Asfaltna baza	4 937
29	ArcelorMittal Zenica	Valjaonice	4 704
30	FE-AL d.o.o. Mostar	Ekstrudiranje aluminijskih profila	4 051
31	Belamionix d.o.o. Brčko	Benzinska pumpa Srebrenik	3 924
32	Coca-Cola HBC B-H d.o.o. Sarajevo	Coca-Cola HBC B-H d.o.o. Sarajevo	3 610
33	JP EP BiH, TE Kakanj	Blok 7	3 000
34	HP Investing d.o.o. Mostar	Asfaltna baza	2 991
35	Fen d.o.o. Lukavac	FEN d.o.o. Lukavac	2 768
36	RMU Banovići d.d. Banovići	Rudnik "Podzemna eksploatacija uglja"	2 729
37	A3 d.o.o. Široki Brijeg	Proiz. bet i betonske galerije	2 492
38	Pilana Izudin d.o.o.	Horizontalna tračna pila "Mebor"	2 383
39	DŽAMBO d.o.o. Gračanica	Pilana	2 381
40	ŽGP d.d. Zenica	Kamenolom "Široke Stijene"	2 281
41	Klas d.d. Sarajevo	Klas d.d.	2 114
42	JP EP BiH d.d. Sarajevo	Rudnik uglja "Gračanica"	2 000
43	RMU Banovići d.d. Banovići	Rudnik "Površinska eksploatacija uglja"	1 814
44	FIS d.o.o. Vitez	FV 08 Kotao 1. 1500 KW	1 778

* (objašnjenje na strani 8.)

Tabela broj 5a.: Vrijednosti emitovanog ugljičnog monoksida i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisijama ugljičnog monoksida većim od 1000 kg u zrak u 2016. godini:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
44	FIS d.o.o. Vitez	FV 08 Kotao 2.1500 KW	1 778
45	FIS d.o.o. Vitez	FV 08 Kotao 3. 1500KW	1 778
46	Hamidović d.o.o	TGS Hamidović	1 620
47	Belamionix d.o.o. Brčko	Benzinska pumpa Bistarac	1 612
48	Namještaj d.o.o. Gradačac	Namještaj d.o.o.	1 612
49	Livnopolutovi d.o.o. Livno	Asfaltna baza	1 414
50	Gramat d.o.o. Gračanica	Kamenolom "Sklop"	1 389
51	Farmavita d.o.o. Sarajevo	Farmavita d.o.o.	1 220
52	Ramex d.o.o. Kladanj	Postrojenje 1	1 166
53	KJKP Toplane-Sarajevo	K-5	1 048
54	Pestalić d.o.o.Gradačac	Rotaciona sušara toplim zrakom	1 014
55	Otpad d.o.o. Bužim	Otpad	1 000

EMISIJA UGLJIČNOG DIOKSIDA (CO₂)

Ugljični dioksid je najkarakterističniji staklenički gas, sa osobinom da apsorbuje infracrveno, toplinsko Sunčeve zračenje. Nastaje prirodnim putem („ugljikov ciklus“, vulkanske erupcije) i antropogeno – sagorijevanjem tvari koje sadrže ugljik, u prvom redu fosilnih goriva.

Hemijska formula: CO₂

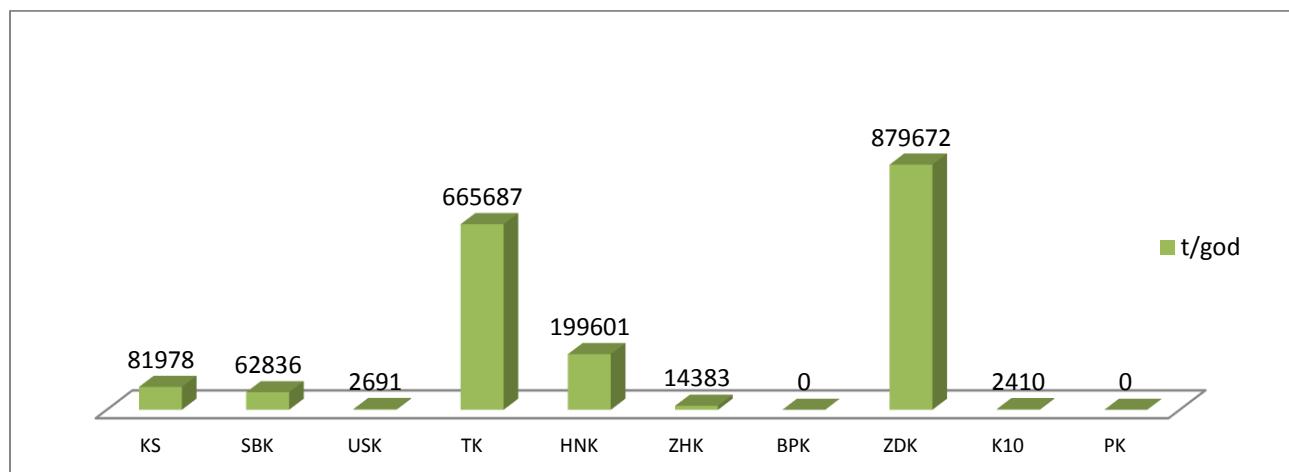
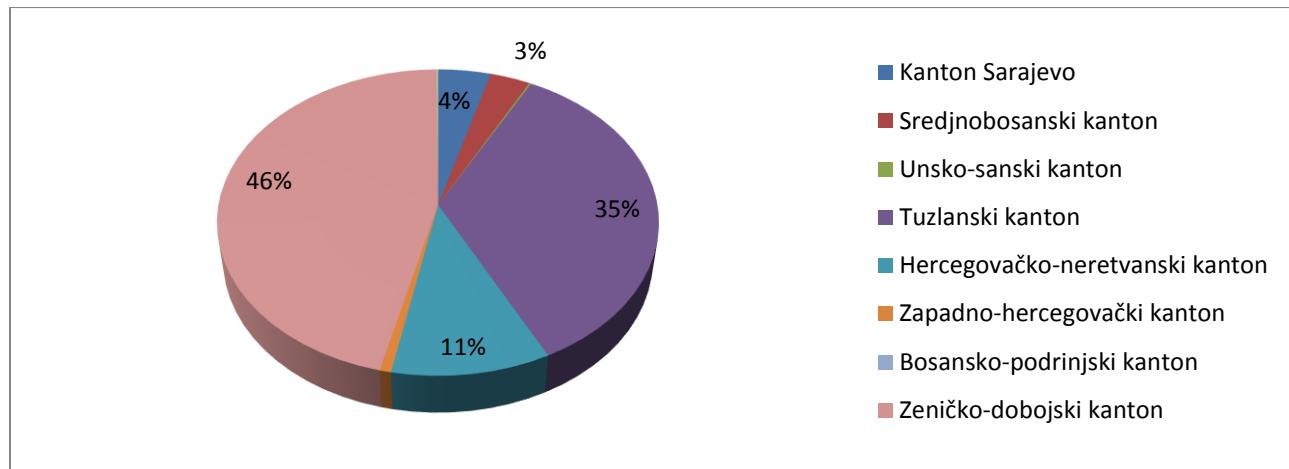
Broj polutanta: 3

CAS oznaka polutanta: 124-38-9

Tabela broj 6 : broj dostavljenih izvještaja i ukupna prijavljena emisija ugljičnog dioksida (CO₂) u periodu 2014. - 2016. godina:

	2014. godina	2015.godina	2016. godina
Ukupan broj dostavljenih izvještaja	113	103	116
Ukupna prijavljena emisija	7 343 431 t	6 168 418 t	1 909 257

Grafikoni broj 3. i 4. Procentualno i apsolutno učešće prijavljenih emisija CO₂ po kantonima FBiH 2016. g.:

Tabela broj 7.: Vrijednosti emitovanog ugljičnog dioksida i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisijama ugljičnog dioksida većim od 1000 t u zrak u 2016. godini:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u t/god.
1	JP EP BiH, TE Kakanj	Blok 5	467 259
2	JP EP BiH, TE Kakanj	Blok 6	409 660
3	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 3	227 342
4	Verdić-Commerce d.o.o. Mostar	Verdić Commerce	154 304 *
5	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 6	143 025 *
6	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 4	118 970 *
7	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 5	111 296 *
8	B.S.I. d.o.o. Jajce	Proizvodnja ferolegura	62 441
9	Farma pilića d.o.o. Klokočnica	Farma pilića	62 063
10	Hercegovačka pivovara d.o.o. Mostar	Pivovara	42 993
11	Suton d.o.o. Široki Brijeg	Tiskara	12 453
12	KJKP Toplane-Sarajevo	K-5	12 042
13	KJKP Toplane-Sarajevo	Hrasno	8 312
14	KJKP Toplane-Sarajevo	Lenjinova	5 803
15	KJKP Toplane-Sarajevo	KDIII-1	5 436
16	KJKP Toplane-Sarajevo	Čengić Vila II	5 043
17	KJKP Toplane-Sarajevo	Zetra	4 295
18	KJKP Toplane-Sarajevo	Pofalići	4 204
19	KJKP Toplane-Sarajevo	Branka Blažek	3 081
20	KJKP Toplane-Sarajevo	Otoka	2 853
21	KJKP Toplane-Sarajevo	Živko Jošilo	2 568
22	KJKP Toplane-Sarajevo	Podvožnjak	2 335
23	Old Woods d.o.o. Kupres	Ski centar	2 195
24	KJKP Toplane-Sarajevo	Lužani	2 178
25	KJKP Toplane-Sarajevo	Čengić Vila I	2 170
26	KJKP Toplane-Sarajevo	Zvijezda	1 958
27	KJKP Toplane-Sarajevo	Grbavica II	1 627
28	KJKP Toplane-Sarajevo	Ilijaš	1 603
29	KJKP Toplane-Sarajevo	Koševo	1 571
30	KJKP Toplane-Sarajevo	Mala Aleja	1 553
31	Sani-Global d.o.o. Bihać	Toplovodni kotao, SASP 1000	1 310
32	KJKP Toplane-Sarajevo	K-2	1 254
33	JP EP BiH, TE Kakanj	Blok 7	1 192
34	JP Autoceste FBiH	Izgradnja autoputa na koridoru Vc,	1 095
35	KJKP Toplane-Sarajevo	K-1	1 069
36	KJKP Toplane-Sarajevo	K-4	1 012
37	FE-AL d.o.o. Mostar	Ekstrudiranje aluminijskih profila	1 003
38	Herceg d.o.o. Srebrenik	Proizvodnja pvc stolarije	1 000

* (objašnjenje na strani 8.)

EMISIJA AMONIJAKA (NH_3)

Amonijak je otrovan, bezbojan gas specifična mirisa. Emituje se uglavnom sa poljoprivrednih dobara, iz procesa hemijske industrije, osobito proizvodnje gnojiva, kožarske industrije, prozvodnje eksploziva i drugih izvora. Postoje i prirodni izvori amonijaka.

Hemiska formula: NH_3

Broj polutanta: 6

CAS oznaka polutanta: 7664-41-7

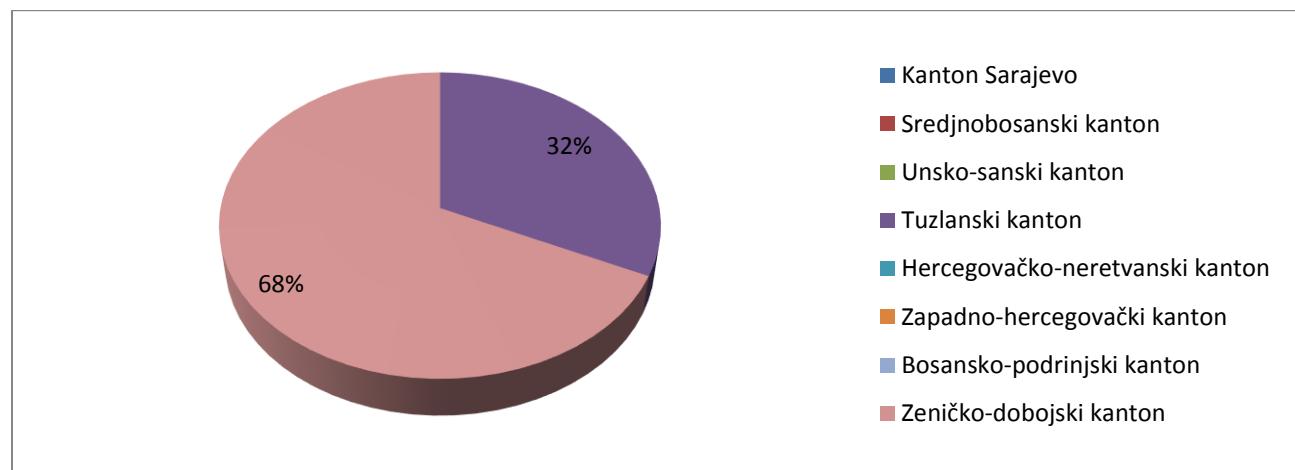
Tabela broj 8 : broj dostavljenih izvještaja i ukupna prijavljena emisija amonijaka (NH_3) u periodu 2014. - 2016. godina

	2014. godina	2015.godina	2016.godina
Ukupan broj dostavljenih izvještaja	3	3	3
Ukupna prijavljena emisija	19 034 kg	6 909kg	7 443

Tabela broj 9.: Vrijednosti emitovanog amonijaka i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisijama amonijaka u zrak u 2016. godini:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljeni emisija u kg/god.
1	Prevent Leather d.o.o. Sarajevo (postrojenje Visoko)	Štavljenje i obrada kože; obrada krvna	5058.3
2	Sisecam Soda d.o.o. Lukavac	Proizvodnja anorganskih kemikalija	2384.6
3	Unis Ginex, d.d. Goražde	Izrada i prerada eksploziva i hemikalija	0.04
Ukupno:			7442.98

Grafikon broj 5. Procentualno učešće prijavljenih emisija NH_3 po kantonima FBiH 2016. g.:

EMISIJA AZOTNOG SUBOKSIDA - AZOTNI (I) OKSID (N_2O)

Azotni suboksid je stabilan gas bez boje i mirisa. U atmosferi se ponaša kao snažan staklenički gas, ali ima i pozitivne efekte kao regulator ozona u ozonosferi. Emisija se prirodnim putem iz tla i okeana, ali i antropogeno - proizvodnjom i upotreboom đubriva, proizvodnjom i spaljivanjem plastičnih masa itd i spaljivanjima drugih tvari.

Hemiska formula: N_2O

Broj polutanta: 5

CAS oznaka polutanta: 10024-97-2

Tabela broj 10 : broj dostavljenih izvještaja i ukupna prijavljena emisija azotnog suboksidu (N_2O) u periodu 2014. - 2016. godina

	2014. godina	2015.godina	2016. godina
Ukupan broj dostavljenih izvještaja	9	12	10
Ukupna prijavljena emisija	13 898 kg	1 446 135 kg	6 311 598 kg

Tabela broj 11.: Vrijednosti emitovanog azotnog suboksidu N_2O i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisijama azotnog suboksidu N_2O u zrak u 2016. godini:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljeni emisija u kg/god.
1	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 4	2 569 700.0 *
2	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 5	1 718 000.0 *
3	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 6	1 245 260.0 *
4	Sisecam Soda d.o.o. Lukavac	Sisecam Soda	450 130.0
5	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 3	327 770.0 *
6	Volkswagen Sarajevo d.o.o	Volkswagen Sarajevo d.o.o	640.0
7	Bony d.o.o. Tuzla	Proizvodnja osvježavajućih pića	97.0
8	KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo	Cjevovod za prenos	0.6
9	Tehnocen d.o.o. Bihać	Tehnocen	0.1
10	Sudo Luka d.o.o. V. Kladuša	Benzinska pumpa V.Kladuša	0.1
Ukupno:			6 311 597.7

* (objašnjenje na strani 8.)

EMISIJA BENZENA (C_6H_6)

Benzen je aromatski ugljikovodik koji je kancerogen, nalazimo ga najčešće u tekućim i čvrstim fosilnim gorivima čijim sagorijevanjem se i oslobađa u atmosferu.

Hemijska formula: C_6H_6

Broj polutanta: 62

CAS oznaka polutanta: 71-43-2

Tabela broj 12 : broj dostavljenih izvještaja i ukupna prijavljena emisija benzena (C_6H_6) u periodu 2014. - 2016. godina:

	2014. godina	2015.godina	2016. godina
Ukupan broj dostavljenih izvještaja	0	2	2
Ukupna prijavljena emisija	0 kg	290.5 kg	225.9

Tabela broj 13.: Vrijednosti emitovanog benzena i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisijama benzena u zrak u 2016. godini:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljeni emisija u kg/god.
1	Bosnalijek d.d. Sarajevo	Farmaceutska industrija	222.4
2	Nexe d.o.o. Sarajevo	Kamenolom Duboki do	3.5
			225.9

EMISIJA NEMETANSKIH ISPARLJIVIH ORGANSKIH SPOJEVA (NMVOC)

Grupa nemetanskih isparljivih organskih spojeva (skraćeno NMVOC, eng.- „*non methane volatile organic compounds*“) od kojih su najznačajniji predstavnici benzen, etanol, formaldehid, cikloheksan, aceton i drugi. Skoro svi gasovi iz ove grupe su štetni za zdravlje, a pojedini imaju i svoju ulogu u formiranju smoga.

Hemijska formula: - grupa spojeva

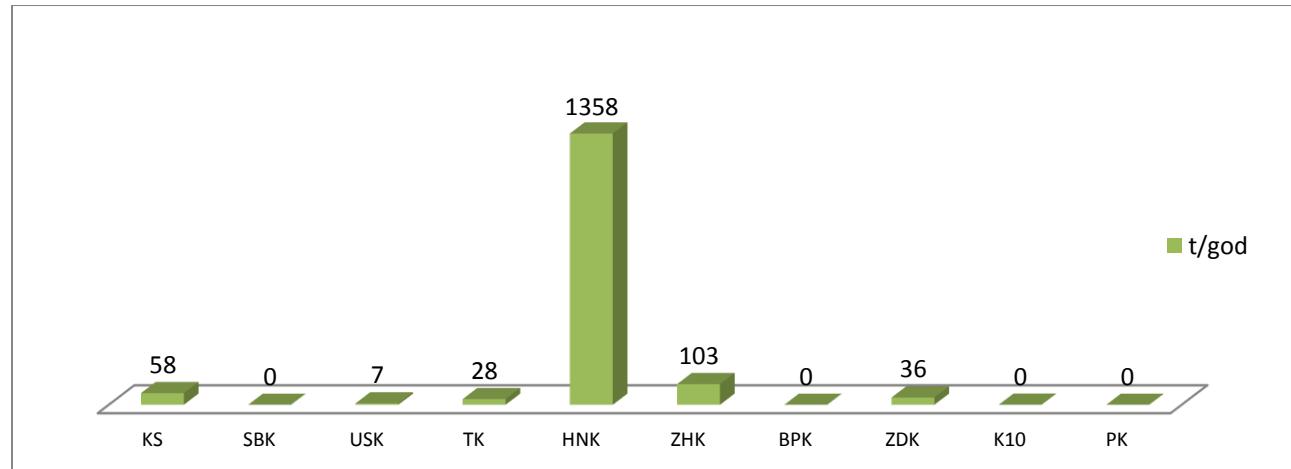
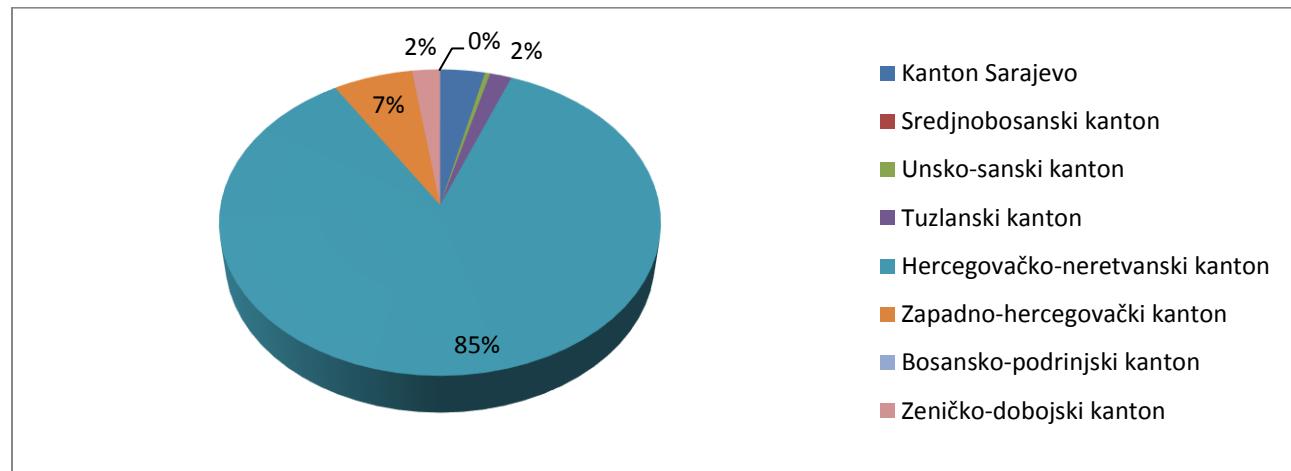
Broj polutanata: 7

CAS oznaka polutanta: -

Tabela broj 14 : broj dostavljenih izvještaja i ukupna prijavljena emisija nemetanskih isparljivih organskih spojeva (NMVOC) u periodu 2014. - 2016. godina

	2014. godina	2015.godina	2016.godina
Ukupan broj dostavljenih izvještaja	34	29	34
Ukupna prijavljena emisija	223 766 kg	104 080 kg	522 869

Grafikoni broj 6. i 7. Procentualno i apsolutno učešće prijavljenih emisija NMVOC spojeva po kantonima FBiH 2016. g.:

Tabela broj 15.: Vrijednosti emitovanih NMVOC i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisijama NMVOC u zrak u 2016. godini:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1	Verdić-Commerce d.o.o. Mostar	Verdić Commerce	347 453 *
2	Hercegovačka Pivovara d.o.o. Mostar	Pivovara	96 715
3	Suton d.o.o. Široki Brijeg	Tiskara	26 415
4	Volkswagen Sarajevo d.o.o	Volkswagen Sarajevo d.o.o	21 550
5	Tvornica cementa Kakanj d.d.	Tvornica cementa	12 172
6	Herceg d.o.o. Srebrenik	Proizvodnja pvc stolarije	7 000
7	JP Autoceste FBH	Izgradnja autoputa na koridoru Vc	2 465
8	Natron-Hayat d.o.o. Maglaj	Natron-Hayat	1 897
9	Bosnalijek d.d. Sarajevo	Farmaceutska i hemijska industrija	1 637
10	A3 d.o.o. Široki Brijeg	Proizvodnju bet i betonske galerije	1 116
11	ŽGP D.D. Zenica	Kamenolom "Široke Stijene"	1 021
12	Farmavita d.o.o. Sarajevo	Farmavita	547
13	Gramat d.o.o. Gračanica	Kamenolom "Sklop"	523
14	Jata group d.o.o. Srebrenik	Kamenolom "Orlova klisura"	411
15	Inka d.o.o. Ljubuški	Drobljenje i prosijavanje tehničkog kamena	304
16	TBG BH d.o.o. Kakanj	Podružnica Lukavac - Proizvodnja bet	259
17	Livnoputovi d.o.o. Livno	Asfaltna baza	216
18	HP Investing d.o.o. Mostar	Betonska baza	191
19	KJKP Sarajevagas d.o.o. Sarajevo	Cjevovod za prenos gase	183
20	Unsko-sanske šume d.o.o. B.Krupa	Kamenolom Čukovača	149
21	PD Igman d.d. Konjic	Pogon za proizvodnju municije	142
22	Rofix d.o.o. Ljubuški	Postrojenje za proizvodnju žbuke	142
23	HP Investing d.o.o. Mostar	Asfaltna baza	89
24	Rohr-kamin d.o.o. Velika Kladuša	Tvornica bet i betonske galerije	83
25	Salmon d.o.o. Ljubuški	Podružnica Mostar Salakovac	57
26	Salmon d.o.o. Ljubuški	Podružnica Mostar	50
27	Didovići d.o.o. B. Petrovac	Kamenolom dolomita Šekovac	35
28	Interkomerc d.o.o. Mostar	Tlačni lijev	29
29	Presal extrusion d.o.o., Široki Brijeg	Pogon za proizvodnju aluminijskih profila	7
30	Intekomerc d.o.o. Mostar	Pogon za otkup i tretman otpada	5
31	Rebac-Benz d.o.o. Čapljina	Benzinska crpka Čeljevo	4
32	Rebac-Benz d.o.o. Čapljina	Benzinska crpka Trebižat	4
33	Rebac-Benz d.o.o. Čapljina	Benzinska crpka Domanovići	0.3
34	Holdina d.o.o. Sarajevo	Skladište Podlugovi	0.03

* (objašnjenje na strani 8.)

EMISIJA ISPARLJIVIH ORGANSKIH SPOJEVA (VOC)

Isparljivi organski spojevi predstavljaju brojnu grupu organskih tvari koje su prisutne u mnogim proizvodima i oslobođaju se brojnim aktivnostima. Imaju nisku tačku ključanja te ispravaju na uobičajenim i sobnim temperaturama. U ovisnosti od koncentracije mogu imati veoma štetne efekte na zdravlje.

Hemiska formula: - grupa spojeva

Broj polutanata: -

CAS oznaka polutanta: -

Tabela broj 16 : broj dostavljenih izvještaja i ukupna prijavljena emisija isparljivih organskih spojeva (VOC) u periodu 2014. - 2016. godina

	2014. godina	2015.godina	2016. godina
Ukupan broj dostavljenih izvještaja	1	1	0
Ukupna prijavljena emisija	85 633 kg	99 666 kg	0

EMISIJA DIOKSINA I FURANA (PCDD+PCDF)

Poliklorirani dibenzo-p-dioksini (PCDD) i poliklorirani dibenzo-furani (PCDF) su skupina postojanih kloriranih organskih tvari. Ovi spojevi koji se ne pojavljuju u prirodi, nego nastaju kao sporedni produkti u industrijskim procesima prerade i proizvodnje, te sagorijevanja organskih tvari u prisustvu klora ili njegovih spojeva. Glavni izvori emisije ovih spojeva su: velike industrijske spalionice (metalurgija, proizvodnja cementa, proizvodnja papira i celuloze) i spalionice otpada, nekontrolisani požari, pesticidi i saobraćaj. Ovi spojevi su izuzetno otrovni.

Hemijska formula: - grupa spojeva

Broj polutanata: 47

CAS oznaka polutanta: -

Tabela broj 17 : broj dostavljenih izvještaja i ukupna prijavljena emisija dioksina i furana u periodu 2014. - 2016. godina

	2014. godina	2015.godina	2016. godina
Ukupan broj dostavljenih izvještaja	1	3	2
Ukupna prijavljena emisija	13.7 kg	0.3 kg	65.0 kg

Tabela broj 18.: Vrijednosti emitovanih dioksina i furana i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisiji u zrak u 2016. godini:

R. Broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1.	Fabrika cementa Lukavac d.d.	Proizvodnja cementa	65.0
2.	Arcelor Mittal d.o.o. Zenica	Čeličana	0.000013
Ukupno:			65.000013

EMISIJA OKSIDA AZOTA (NO_x/NO₂)

Oksidi azota, azotni dioksidi su spojevi koji uglavnom nastaju kao produkt sagorijevanja tvari. Glavni izvori emisije azotnih oksida su vozila i industrija. Štetni su po ljudsko zdravlje. U prisustvu isparljivih organskih spojeva (VOC) formiraju fotohemski smog, učestvuju u formiranju prizemnog ozona, a u prisustvu vlage stvaraju kiselinu (HNO₃) koja se može manifestovati u vidu „kiselih kiša“.

Hemiska formula: NO_x, NO, NO₂

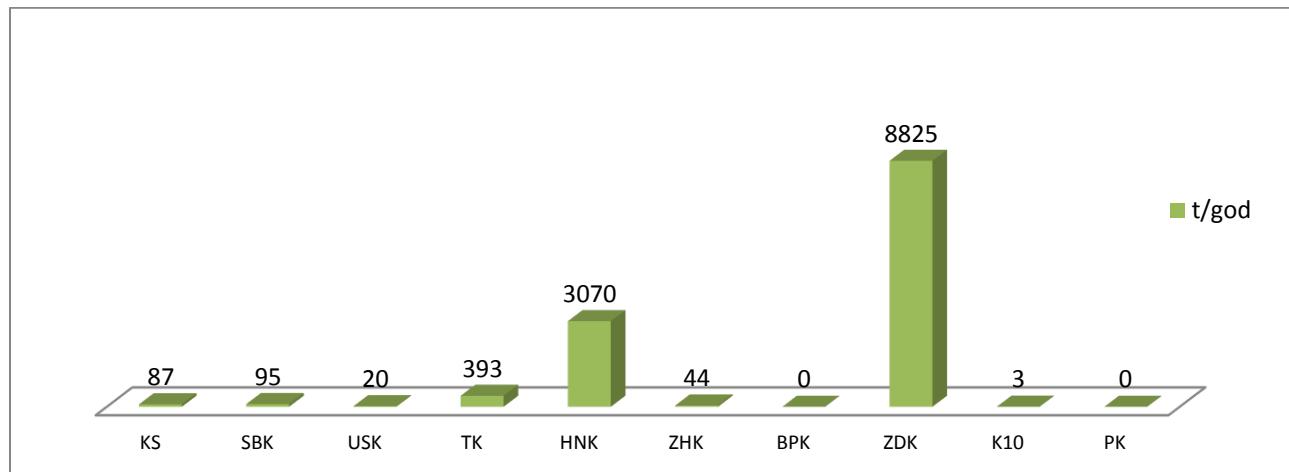
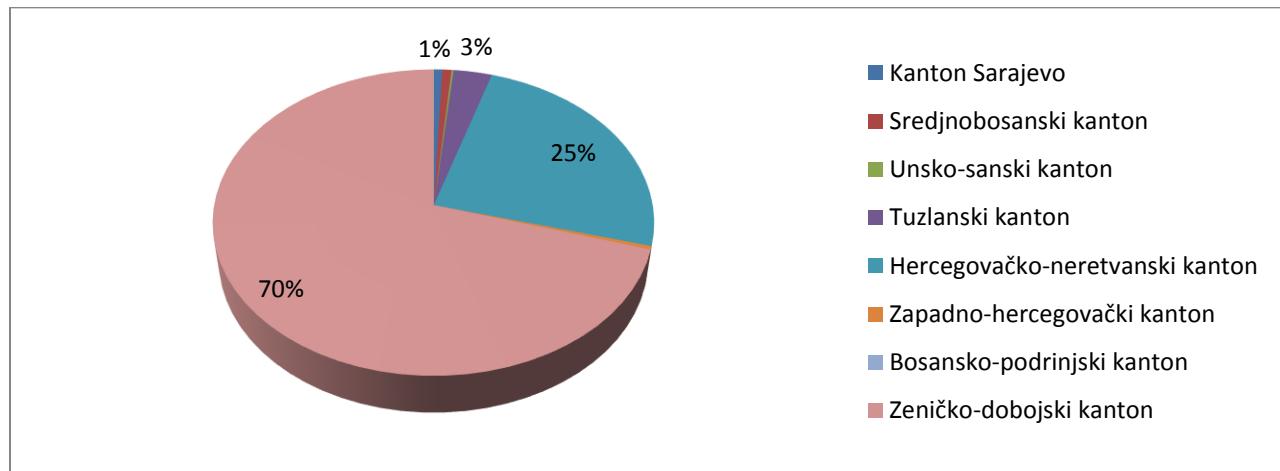
Broj polutanata: 8

CAS oznaka polutanta: -

Tabela broj 19 : broj dostavljenih izvještaja i ukupna prijavljena emisija oksida azota (NO₂/NO_x) u periodu 2014. - 2016. godina:

	2014. godina	2015.godina	2016. godina
Ukupan broj dostavljenih izvještaja	199	202	199
Ukupna prijavljena emisija	14 591 t	15 643 t	12 535 t

Grafikoni broj 8. i 9. Procentualno i apsolutno učešće prijavljenih emisija NO₂ po kantonima FBiH 2016. g.:

Tabela broj 20.: Vrijednosti emitovanih oksida azota i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisijama oksida azota većim od 2 tone u zrak u 2016. godini:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u t/god.
1	JP EP BiH, TE Kakanj	Blok 7	3 693 000
2	Verdić - Commerce d.o.o. Mostar	Verdić-Commerce d.o.o. Mostar	2 396 568 *
3	JP EP BiH, TE Kakanj	Blok 5	1 783 000
4	JP EP BiH, TE Kakanj	Blok 6	1 192 000
5	Tvornica cementa Kakanj d.d.	Tvornica cementa	676 002
6	Hercegovačka pivovara d.o.o. Mostar	Pivovara	667 123
7	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Energetika	438 825
8	Natron-Hayat d.o.o. Maglaj	Natron-Hayat	339 751
9	Fabrika cementa Lukavac d.d.	Proizvodnja cementa	327 000
10	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Priprema rude i Aglomeracija	289 404
11	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Koksara	175 160
12	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Čeličana	130 304
13	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Valjaonice	91 245
14	B.S.I. d.o.o.	Proizvodnja i trgovina ferolegurama	52 963
15	Ingram d.d. Srebrenik	R.J. Fabrika kreča i hidratizara	18 870
16	JP Autoceste FBBIH	Izgradnja autoputa na koridoru Vc,	17 005
17	Suton d.o.o. Široki Brijeg	Tiskara	15 825
18	Forvit d.o.o. Gračanica	Farma za uzgoj brojlera	14 363
19	Coca-Cola HBC B-H d.o.o. Sarajevo	Coca-Cola	11 404
20	Tvornica opeke Sarajevo d.o.o.	Proizvodnja cigle i eksploracija gline	10 332
21	FIS d.o.o. Vitez	FV 29	9 700
22	A3 d.o.o. Široki Brijeg	Proizvodnja bet. i betonske galerije	7 696
23	Bihaćka pivovara d.d.	Pogon za proizvodnju piva	7 670
24	ŽGP d.d. Zenica	Kamenolom "Široke Stijen	7 044
25	FIS d.o.o. Vitez	FV 12 Kotao 1. 1300KW	6 500
26	FIS" d.o.o. Vitez	FV 12 Kotao 2. 2000KW	6 500
27	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Visoka peć	6 285
28	KJKP Toplane-Sarajevo	K-5	6 168
29	Pivara d.d. Tuzla	Pivara	5 310
30	Bosnalijek d.d. Sarajevo	Farmaceutska i hemijska industrija	4 969
31	KJKP Toplane-Sarajevo	Hrasno	4 764
32	Hodurnik d.o.o V. Kladuša	Asfaltna baza Hajrat	4 600
33	KJKP Toplane-Sarajevo	Lenjinova	4 310
34	Farmavita d.o.o. Sarajevo	Farmavita	3 958
35	Tamex d.o.o. Busovača	Tamex	3 804
36	Klas d.d. Sarajevo	Klas d.d.	3 783
37	FIS d.o.o. Vitez	FV 08 Kotao 1. 1500 KW	3 700
38	FIS d.o.o. Vitez	FV 08 Kotao 2.1500 KW	3 700
39	FIS d.o.o. Vitez	FV 08 Kotao 3. 1500KW	3 700
40	Gramat d.o.o. Gračanica	Kamenolom "Sklop"	3 606
41	KJKP Toplane-Sarajevo	KDIII-1	3 482
42	Fen d.o.o. Lukavac	Fen	3 311
43	Jata group d.o.o. Srebrenik	Kamenolom "Orlova klisura"	2 835
44	KJKP Toplane-Sarajevo	Čengić Vila II	2 767
45	Belamionixd.o.o. Brčko	Benzinska pumpa Srebrenik	2 295
46	KJKP Toplane-Sarajevo	Zetra	2 282
47	Inka d.o.o. Ljubuški	Drobljenje i prosijavanje tehničkog kamenja	2 111
48	Old Wood d.o.o. Kupres	Ski centar	2 047
49	KJKP Toplane-Sarajevo	Pofalići	2 007
50	ZD RMU Đurdjevik	Jama i separacija	2 000

* (objašnjenje na strani 8.)

EMISIJA OKSIDA SUMPORA (SO_x/SO₂)

Okdisi sumpora (hemijska formula SO₂, SO_x) nastaju uglavnom sagorijevanjem sumpora , odnosno tvari koje sadrže sumpor – najčešće uglja. Sumpor dioksid je bezbojan, specifična mirisa, podražava kašalj, šteti zdravlju - u većim koncentracijama je otrovan. Učestvuje u formiranju smoga, a u atmosferi uz prisustvo vlage i azotnih oksida tvori kiselinu H₂SO₄ koja ima korozivno djelovanje i čini sastavni dio „kiselih kiša“. Prirodni izvori emisije sumporovih oksida su vilkani i fumarole, a antropogeni – skoro sve aktivnosti koje podrazumjevaju sagorijevanje tvari koje sadrže sumpor (u prvom redu ugalj), ponajviše termoenergetska i industrijska postrojenja te domaćinstva.

Hemijska formula: SO₂, SO_x

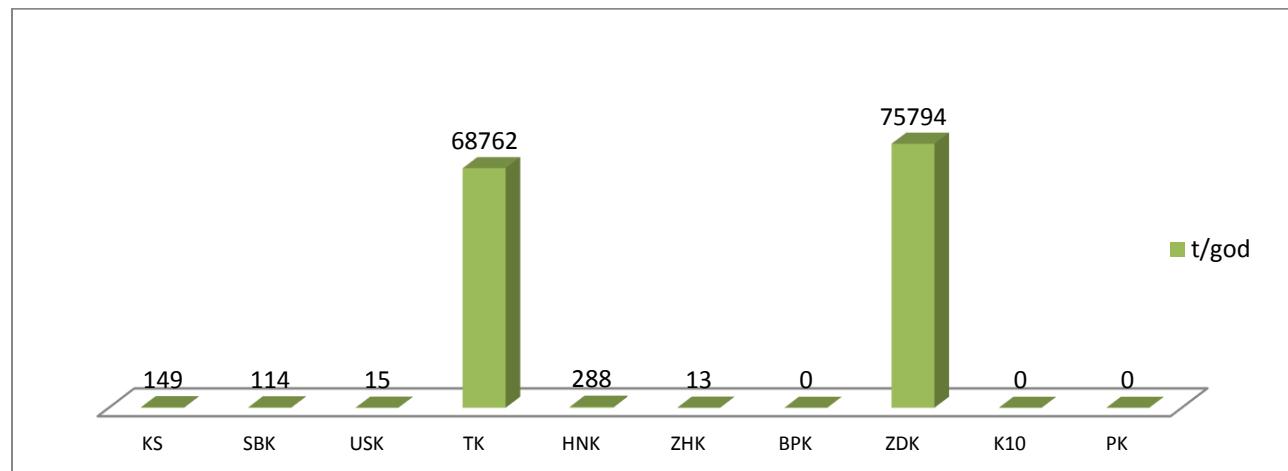
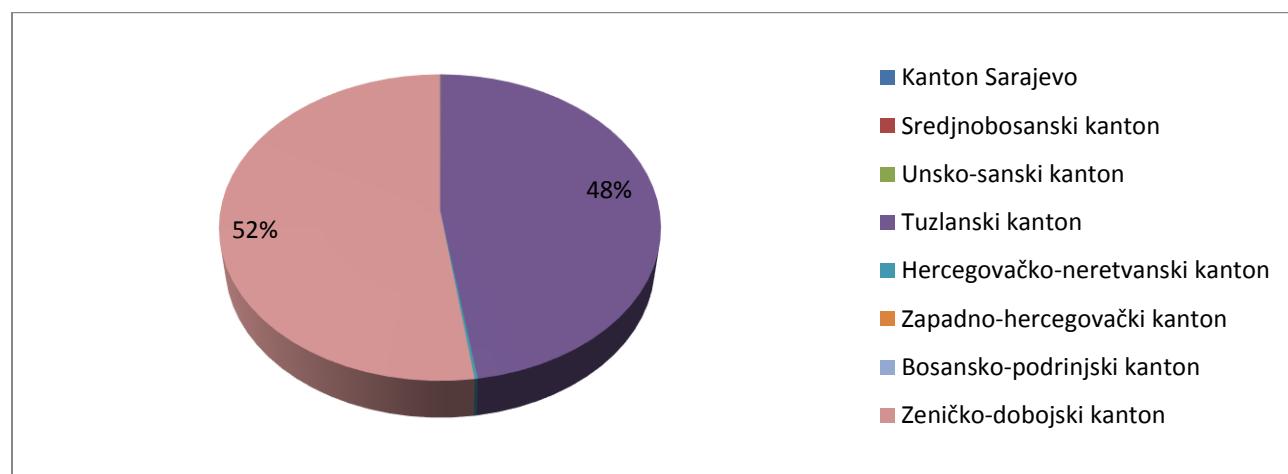
Broj polutanata: 11

CAS oznaka polutanta: -

Tabela broj 21 : broj dostavljenih izvještaja i ukupna prijavljena emisija oksida sumpora (SO₂/SO_x) u periodu 2014. - 2016. godina:

	2014. godina	2015.godina	2016. godina
Ukupan broj dostavljenih izvještaja	144	187	160
Ukupna prijavljena emisija	133 841 t	133 989 t	145 104 t

Grafikoni broj 10. i 11. Procentualno i apsolutno učešće prijavljenih emisija SO₂/SO_x po kantonima FBiH 2016. g.:

Tabela broj 22.: Vrijednosti emitovanih oksida sumpora i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisijama oksida sumpora većim od 1 tone u zrak u 2016. godini:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u t/god.
1	JP EP BiH, TE Kakanj	Blok 7	39 697
2	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 6	29 561
3	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 4	17 630
4	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 5	16 262
5	JP EP BiH, TE Kakanj	Blok 5	16 059
6	JP EP BiH, TE Kakanj	Blok 6	13 972
7	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Energetika	3 502
8	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 3	2 978
9	Sisecam Soda d.o.o. Lukavac	Sisecam Soda	2 287
10	Natron-Hayat d.o.o. Maglaj	Natron-Hayat d.o.o. Maglaj	1 291
11	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Koksara	694
12	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Priprema rude i Aglomeracija	334
13	Hercegovačka pivovara d.o.o. Mostar	Pivovara	216
14	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Čeličana	187
15	Tvornica opeke Sarajevo d.o.o.	Proizvodnja cigle i eksploatacija gline	147
16	B.S.I. d.o.o. Jajce	Proizvodnja i trgovina ferolegurama	86
17	Tvornica cementa Kakanj d.d.	Tvornica cementa	41
18	Verdić Commerce d.o.o. Mostar	Verdić Commerce	39
19	Suton d.o.o. Široki Brijeg	Tiskara	12
20	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Visoka peć	11
21	JP EP BiH, RU Gračanica d.o.o. G. Vakuf	Rudnik uglja Gračanica	11
22	Bihaćka pivovara d.d.Bihać	Pogon za proizvodnju piva	11
23	Pivara d.d. Tuzla	Pivara	10
24	Saraj - Komerc d.o.o. G.Vakuf - Uskoplje	Saraj - Komerc	7
25	Fabrika cementa Lukavac d.d.	Proizvodnja cementa	6
26	ZD RMU Đurdjevik	Jama i separacija	5
27	Herceg d.o.o. Srebrenik	Proizvodnja pvc stolarije	5
28	GS-tvornica mašina Travnik d.o.o.	GS-tvornica mašina	4
29	RMU Banovići d.d. Banovići	Rudnik Površinska eksploatacija uglja	4
30	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Valjaonice	3
31	Zim d.d. Zenica	Mlijekara Zenica	3
32	Forvit d.o.o. Gračanica	Farma za uzgoj brojlera	2
33	RMU Banovići d.d. Banovići	Rudnik Podzemna eksploatacija uglja	2
34	Poljoprivredno dobro tov peradi Softić	Farma za tov peradi	2
35	Hodurnik d.o.o V. Kladuša	Asfaltna baza Hajrat	2
36	Hamidović d.o.o	TGS HAMIDOVIC	2
37	Farma pilića d.o.o. Klokočnica	Farma pilića	2
38	FIS d.o.o. Vitez	FV 29	1
39	Interkomerc d.o.o. Mostar	Pogon za otkup i tretman otpada	1
40	Interkomerc d.o.o. Mostar	Tlačni lijev	1
41	Čapljanka d.o.o. Sanski Most	Čapljanka	1
42	Klas d.d. Sarajevo	Klas d.d.	1
43	FIS d.o.o. Vitez	FV 12 Kotao 1. 1300KW	1
44	FIS d.o.o. Vitez	FV 12 Kotao 2. 2000KW	1

EMISIJE POJEDINIХ METALA I NJIHOVIH SPOJEVA

U slijedećim tabelama dati su podaci o emisiji pojedinih metala iz pogona i postrojenja koji su podatke o tim emisijama dostavile u Registar. Uglavnom je riječ o relativno malim količinama, međutim ove materije mogu imati snažan uticaj na okoliš i zdravlje ljudi, osobito na lokalnom nivou. Osnovni antropogeni izvori emisije teških metala u zrak, osim rudokopa su postrojenja metalne, metaloprerađivačke, papirne, petrohemiske, industrije hlora i industrije gnojiva te saobraćaj. Zbog specifične težine, relativno brzo nakon emitovanja u zrak se spuštaju na tlo, najčešće u neposrednoj blizini izvora emisije. Štetno dejstvo na zdravlje ljudi imaju njihovim udisanjem, ali i indirektno jer zagađuju tlo i vodu kao i živi svijet.

Hemiska formula:

Broj polutanata:

CAS oznaka polutanta:

Tabela broj 23.: Ukupne prijavljene količine emisije pojedinih metala i njihovih spojeva u periodu 2013. - 2016. godina (u kg/god)

Metal	2013.	2014.	2015.	2016.
Arsen As	35.2	26.6	10.5	7.05
Kadmij Cd	132.6	20.66	19.87	141.2
Krom Cr	10	11.2	11.4	22.9
Bakar Cu	241	742.08	1015.17	2319.9
Živa Hg	-	0.05	0.81	4.155
Nikal Ni	49.7	11.3	22.2	52.46
Olovo Pb	1214.9	3523.4	4553.7	1835.5
Cink Zn	802	72.7	1652.7	5549.28
Mangan Mn	701.3	884.1	1090.5	-

Tabela broj 24: Vrijednosti emitovanih metala i njihovih spojeva i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisijama u zrak u 2016. godini:

Emisija nikla (Ni) i spojeva nikla:			
R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1	ArcelorMittal Zenica	Priprema rude i Aglomeracija	28.36
2	SurTec-Eurosaj	Postrojenje za proizvodnju, promet hemikalijama i galvanskohemijisku zaštitu metala	24.1
Ukupno:			52.46

Emisija olova (Pb) i spojeva olova:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1	ArcelorMittal Zenica	Priprema rude i Aglomeracija	1770.38
2	ArcelorMittal Zenica	Čeličana	47.49
3	ArcelorMittal Zenica	Energetika	17.63
Ukupno:			1 835.5

Emisije cinka (Zn) i spojeva cinka:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1	ArcelorMittal Zenica	Priprema rude i Aglomeracija	5443.69
2	Unisgal d.d. Konjic	Postrojenje za proizvodnju, promet hemikalijama i galvanskohemijisku zaštitu metala	59
3	SurTec-Eurosajaj	Postrojenje za proizvodnju, promet hemikalijama i galvanskohemijisku zaštitu metala	46.59
Ukupno:			5 549.28

Emisija mangana (Mn) i spojeva mangana:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1	Arcelor Mittal d.o.o. Zenica	Aglomeracija	738.0
2	Arcelor Mittal d.o.o. Zenica	Čeličana	352.5
Ukupno:			1090.5

Emisija žive (Hg) i spojeva žive:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1	Tvornica cementa d.o.o. Kakanj	Proizvodnja cementa	3.16
2	Fabrika cementa d.o.o. Lukavac	Pogon za proizvodnju sirovinskog brašna,klinkera,cementa,pakovanje i otprema	1.00
Ukupno:			4.155

Tabela broj 25.: Vrijednosti emitovanih metala i njihovih spojeva i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisijama u zrak u 2016. godini:

Emisija arsena (As) i spojeva arsena:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1	Arcelor Mittal d.o.o. Zenica	Energetika	7.05
Ukupno:			7.05

Emisija kadmija (Cd) i spojeva kadmija:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1	ArcelorMittal Zenica	Priprema rude i Aglomeracija	125.9
2	Fabrika cementa Lukavac d.d.	Pogon za proizvodnju sirovinskog brašna,klinkera,cementa,pakovanje i otprema	8.0
3	ArcelorMittal Zenica	Energetika	6.7
4	Tvornica cementa Kakanj	Tvornica cementa Kakanj d.d.	0.6
Ukupno:			141.2

Emisije hroma (Cr) i spojeva hroma:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1	SurTec-Eurosaj d.o.o. Konjic	Postrojenje za proizvodnju, promet hemikalijama i galvansko-hemijsku zaštitu metala	22.9
Ukupno:			22.9

Emisija bakra (Cu) i spojeva bakra:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1	ArcelorMittal Zenica	Aglomeracija	2295.1
2	SurTec-Eurosaj	Postrojenje za proizvodnju, promet hemikalijama i galvansko-hemijsku zaštitu metala	22.6
3	ArcelorMittal Zenica	Čeličana	2.20
Ukupno:			1015.7

EMISIJA HLORA I NEORGANSKIH SPOJEVA HLORA (kao Cl/HCl)

Hlor i spojevi hlora su uglavnom iritanti, u atmosferi se obično pretvaraju u kiselinu HCl. Skoro sva emisija u zrak je antropogenog porijekla a glavni izvor su mu hemijska industrija, metalurgija, postrojenja za obradu kože, proizvodnju papira, cementa , plastičnih masa itd.

Hemijska formula: Cl, HCl

Broj polutanata:80

CAS oznaka polutanta: -

Tabela broj 26 : broj dostavljenih izvještaja i ukupna prijavljena emisija hlora i neorganskih spojeva hlora (CI/HCl) u periodu 2014. - 2016. godina:

	2014. godina	2015.godina	2016. godina
Ukupan broj dostavljenih izvještaja	5	5	6
Ukupna prijavljena emisija	53 357 kg	25 804 kg	60 321

Tabela broj 27.: Vrijednosti emisija hlora i neorganskih jedinjenja i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisiji u zrak u 2016. godini:

R. Broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Energetika	44037.5
2	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Priprema rude i Aglomeracija	13275.1
3	SurTec-Eurosaj d.o.o. Konjic	Postrojenje za proizvodnju, promet hemikalijama i galvanskohemijsku zaštitu metala	1263.4
4	Fabrika cementa Lukavac d.d.	Pogon za proizvodnju sirovinskog brašna,klinkera,cementa,pakovanje i otprema	837.0
5	Tvornica cementa Kakanj d.d.	Tvornica cementa Kakanj	811.5
6	Unisgal d.d. Konjic	Postrojenje za proizvodnju, promet hemikalijama i galvanskohemijsku zaštitu metala	96.1
Ukupno			60320.6

EMISIJA FLUORA I NEORGANSKIH SPOJEVA FLUORA (kao HF)

Fluor je otrovan plin bijedožute boje i oštra mirisa. Prirodnim procesima se emitiše vrlo mlo fluora u atmosferu. Antropogeni izvori fluora su uglavnom industrijski - hemijska, industrija aluminija, metalurgija, industrija cementa, bet , cigle, stakla, gnojiva itd. U atmosferi najčeće stvara hidrogen fluorid HF. Ovi spojevi su štetni za ljudsko zdravlje, a biljni svijet mnogo osjetljiviji i podložniji štetnim efektima djelovanja fluora i njegovih spšojeva.

Hemijska formula: HF

Broj polutanata: 84

CAS oznaka polutanta: -

Tabela broj 28.: broj dostavljenih izvještaja i ukupna prijavljena emisija pojedinih fluora i neorganskih spojeva fluora (HF) u periodu 2014. - 2016. godina:

	2014. godina	2015.godina	2016. godina
Ukupan broj dostavljenih izvještaja	3	3	4
Ukupna prijavljena emisija	14 086 kg	13 278 kg	4 867 kg

Tabela broj 29. : Vrijednosti emitovanih fluora i neorganskih jedinjenja fluora (HF) i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisiji u zrak u 2016. godini:

R. Broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Priprema rude i Aglomeracija	2406.8
2	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Energetika	2363.2
3	Fabrika cementa Lukavac d.d.	Pogon za proizvodnju sirovinskog brašna,klinkera,cementa,pakovanje i otprema	55.0
4	Tvornica cementa Kakanj	Tvornica cementa Kakanj d.d.	41.6
Ukupno:			4866.6

EMISIJA POLICKLIČNIH AROMATSKIH UGLJKOVODIKA (PAH)

Ovi su spojevi jedni od najrasprostranjenijih organskih spojeva u prirodi. U prirodi dolaze kao dijelovi petrohemskijskih spojeva. Mogu biti izuzetno otrovni, kancerogeni, oštećivati DNA strukturu, izazivati mutacije itd. Postoji više stotina poznatih PAH spojeva koji se pojavljuju vezani za čestičnu tvar ili slobodni. Neki od najpoznatijih PAH-ova su naftalen, benzo(a)piren, piren, antracen, benzoantracen, acenaftilen itd. Najčešći antropogeni izvori ovih spojeva su saobraćaj i sve aktivnosti vezane za sagorijevanje fosilnih goriva te poljoprivredne aktivnosti.

Hemijska formula: grupa spojeva

Broj polutanta: 72

CAS oznaka polutanta: -

Tabela broj 30.: broj dostavljenih izvještaja i ukupna prijavljena emisija policikličnih aromatskih ugljkovodika (PAH) u 2014. i 2015. godini

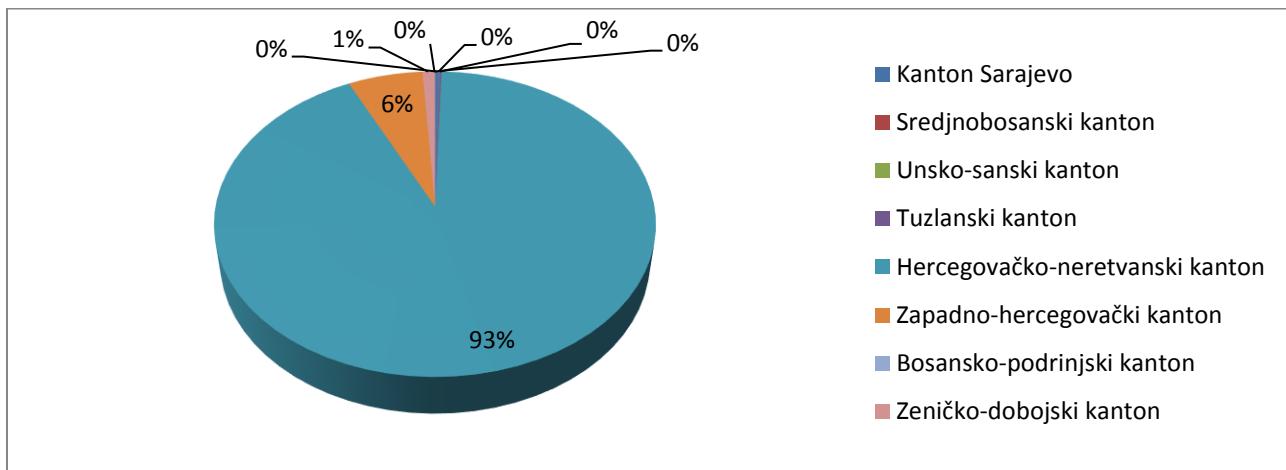
	2014. godina	2015. godina	2016. godina
Ukupan broj dostavljenih izvještaja	35	25	31
Ukupna prijavljena emisija	6124 kg	9359 kg	276 986

Tabela broj 31.: Vrijednosti emisije PAH-ova i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisijama PAH-ova u zrak u 2016. godini:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1	Verdić Commerce d.o.o. Mostar	Verdić Commerce	199 877 *
2	Hercegovačka pivovara d.o.o. Mostar	Pivovara	55 640
3	Suton d.o.o. Široki Brijeg	Tiskara	15 088
4	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Priprema rude i aglomeracija	2 837
5	Inka d.o.o. Ljubuški	Postrojenje za obradu tehničkog kamena	1 747
6	Coca-Cola HBC B-H d.o.o. Sarajevo	Coca-Cola HBC B-H	903.0
7	Gramat Gračanica d.o.o.	Kamenolom "Sklop"	300.8
8	TBG BH d.o.o. Kakanj	Podružnica Lukavac - Proizvodnja betona	148.7
9	HP Investing d.o.o. Mostar	Betonska baza	109.9
10	ŠPD Unskosanske šume d.o.o. B. Krupa	Kamenolom Bukovača	85.5
11	Rofix d.o.o. Ljubuški	Postrojenje za proizvodnju žbuke	81.4
12	HP Investing d.o.o. Mostar	Asfaltna baza	51.3
13	Salmon d.o.o. Ljubuški	Podružnica Mostar	32.6
14	Salmon d.o.o. Ljubuški	Podružnica Mostar -Salakovac	28.5
15	Interkomerc d.o.o. Mostar	Tlačni lijev	21.6
16	Livnputovi d.o.o. Livno	Asfaltna baza	14.2
17	Interkomerc d.o.o. Mostar	Pogon za otkup i tretman otpada	6.43
18	Presal extrusion d.o.o., Široki Brijeg	Pogon za proizvodnju aluminijskih profila	4.27
19	Rebac Benz d.o.o. Čapljina	Benzinska crpka Čeljevo	2.04
20	Rebac Benz d.o.o. Čapljina	Benzinska crpka Trebižat	2.04
21	JP Autoceste FBH	Izgradnja autoputa na koridoru Vc	1.42
22	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Čeličana	1.35
23	Natron-Hayat d.o.o. Maglaj	Natron-Hayat	1.09
24	ŽGP d.d. Zenica	Kamenolom "Široke Stijene"	0.59
25	Rebac benz d.o.o. Čapljina	Benzinska crpka Domanovići	0.38
26	Jata Group d.o.o. Srebrenik	Kamenolom "Orlova klisura"	0.24
27	KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo	Cjevovod za prenos gasa	0.11
28	Holdina d.o.o. Sarajevo	Skladište Podlugovi	0.06
29	Rohr-kamin d.o.o. Velika Kladuša	Tvornica bet i betonske galerije	0.05
30	Jata Group d.o.o. Srebrenik	Asfaltna baza	0.03
31	Bosnalijekd.d. sarajevo	Farmaceutska i hemijska industrija	0.01
Ukupno			276 986

* (objašnjenje na strani 8.)

Grafikon broj 12.: Procentualno učešće prijavljenih emisija PAH po kantonima FBiH 2016. g.:

EMISIJA LEBDEĆIH ČESTICA PREČNIKA DO 10 MIKROMETARA (PM₁₀)

Lebdeće čestice predstavljaju smjesu različitih hemijskih spohjeva i čestica vode. Ovo je najkarakterističniji polutant u našoj zemlji koji predstavlja problem i ozbiljno narušava kvalitet zraka u mnogim bosanskohercegovačkim gradovima. Ove ljestvice se nakupljaju u plućima, izazivaju respiratorne i druge zdravstvene probleme, a mogu biti i kancerogene. Njihov sastav zavisi od procesa i tvaril od kojih nastaju. U prirodi se emituju vulkanskim erupcijama, šumskim požarima i pustinjskim olujama. Antropogena emisija lebdećih čestica u zrak uglavnom je posljedica sagorijevanja krutih i fosilnih goriva, građevinskih radova i saobaračajnih aktivnosti.

Hemijska formula: -

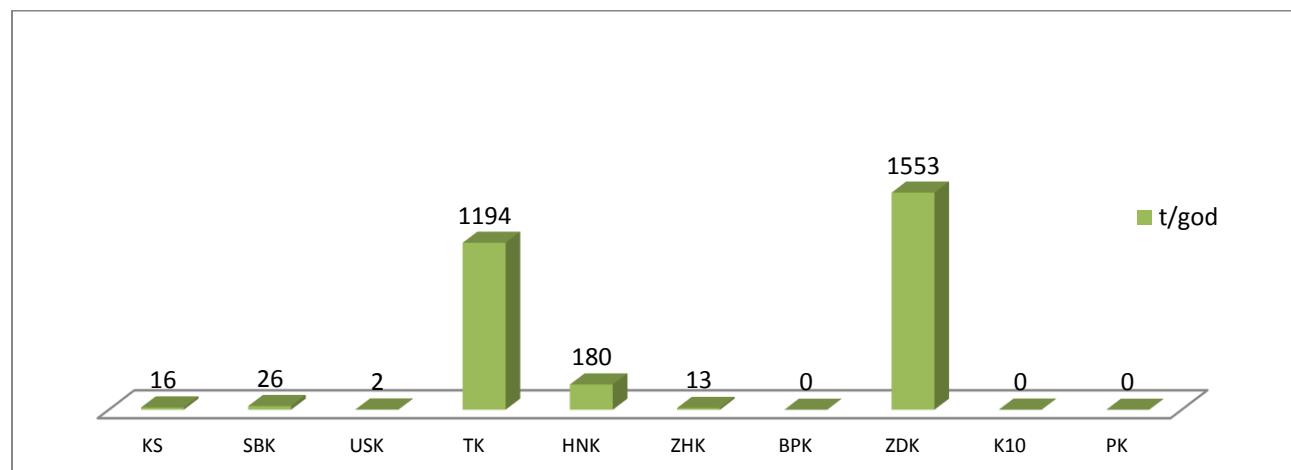
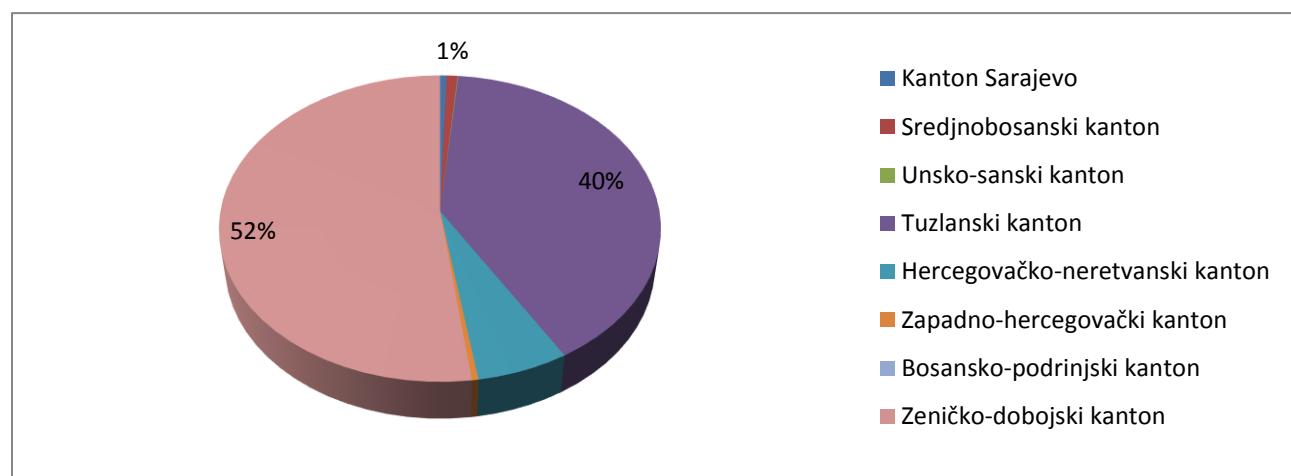
Broj polutanta: 86

CAS oznaka polutanta: -

Tabela broj 32 : broj dostavljenih izvještaja i ukupna prijavljena emisija lebdećih čestica PM₁₀ u periodu 2014. - 2016. godina:

	2014. godina	2015.godina	2016. godina
Ukupan broj dostavljenih izvještaja	115	151	135
Ukupna prijavljena emisija	4 152 t	2 917 t	2 983 t

Grafikoni broj 13. i 14. Procentualno i apsolutno učešće prijavljenih emisija lebdećih čestica PM₁₀ po kantonima FBiH 2016. g.:

Tabela broj 33.: Vrijednosti emisije lebdećih čestica PM₁₀ u zrak i spisak postrojenja koja su dostavila podatke o emisijama u zrak većim od 500 kilograma u 2016. godini:

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv/ djelatnost postrojenja	Ukupna prijavljena emisija u kg/god.
1	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Priprema rude i aglomeracija	914 377
2	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 4	508 790
3	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 5	283 140
4	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Energetika	218 347
5	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 6	168 220
6	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Koksara	153 519
7	Sisecam Soda d.o.o. Lukavac	Sisecam Soda	143 410
8	Verdic Commerce d.o.o. Mostar	Verdić Commerce	138 981 *
9	ArcelorMittal Zenica d.o.o.	Visoka peć	133 654
10	Natron-Hayat d.o.o. Maglaj	Natron-Hayat	91 176
11	JP EP BiH -TE Tuzla	Blok 3	57 040
12	Hercegovačka pivovara d.o.o. Mostar	Pivovara	38 691
13	JP EP BiH, TE Kakanj	Blok 7	22 000
14	Fabrika cementa Lukavac d.d.	Proizvodnja cementa	21 000
15	B.S.I. d.o.o. Jajce	Proizvodnja i trgovina ferolegurama	19 469
16	Tvornica opeke Sarajevo d.o.o.	Proizvodnja cigle i eksploatacija gline	14 492
17	Suton d.o.o. Široki Brijeg	Tiskara	11 031
18	JP EP BiH, TE Kakanj	Blok 5	9 000
19	Ingram d.d. Srebrenik	R.J: Fabrika kreča i hidratizara	8 960
20	JP EP BiH, TE Kakanj	Blok 6	7 000
21	Tvornica cementa Kakanj d.d.	Tvornica cementa Kakanj d.d.	2 854
22	SurTec-Eurosaj d.o.o. Konjic	Proizvodnja hemikalija i zaštita metala	1 422
23	FIS d.o.o. Vitez	FV 29	1 200
24	Tamex d.o.o. Busovača	Tamex	1 057
25	JP Autoceste FBIH	Izgradnja autoputa na koridoru Vc	986
26	GS-tvornica mašina Travnik d.o.o.	GS-tvornica mašina	805
27	FIS d.o.o. Vitez	FV 12 Kotao 1. 1300KW	800
28	FIS d.o.o. Vitez	FV 12 Kotao 2. 2000KW	800
29	Herceg d.o.o. Srebrenik	Proizvodnja pvc stolarije	800
30	Coca-Cola HBC B-H d.o.o. Sarajevo	Coca-Cola HBC B-H d.o.o. Sarajevo	628
31	Zah d.o.o.	Pogon galvanika	586
32	JP EP BiH ZD RU Gračanica d.o.o. G.Vakuf	Rudnik uglja gračanica	500
33	FIS d.o.o. Vitez	FV 08 Kotao 1. 1500 KW	500
34	FIS d.o.o. Vitez	FV 08 Kotao 3. 1500KW	500

* (objašnjenje na strani 8.)

ZAKLJUČAK

Izvještaj o emisiji zagađujućih tvari u zrak na području Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu je rezultat međuinsticionalne saradnje nadležnih institucija u oblasti zaštite okoliša, Federalnog hidrometeorološkog zavoda u ulozi Federalnog referentnog centra i Federalnog ministarstva okoliša i turizma. Podaci koje prikuplja Federalno ministarstvo okoliša i turizma Referentni centar preuzima i obrađuje. U izradi prethodnih izvještaja smo pokušali uraditi kontrolu unesenih podataka, međutim to nije bilo moguće dosljedno uraditi iz razloga navedenih u uvodnom dijelu ovog izvještaja.

Najveći broj uzroka neučinkovitosti i nedostataka izvještavanja su ostali nepromijenjeni u odnosu na prethodne godinu:

- a) Nedovoljan broj ulaznih podataka za izradu Izvještaja u skladu sa Odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine broj: 341/13, od 15. 05. 2013. godine, (Službene novine Federacije BiH 41/13) – nedostavljanje Tabele 4.; i nepotpuni podaci ograničenog sadržaja dostavljeni od strane operatera su metodološki neprilagođeni potrebama za izradu Izvještaja (Tabele 3.); - ne omogućuju metodološki isparavne ulazne parametre za izradu Izvještaja;
- b) Nedostatak kadrova za zadovoljenje kapaciteta Federalnog referentnog centra, pri čemu je ovaj izvještaj urađen sa postojećim kadrovima iz Odsjeka za kvalitet zraka Sektora životne sredine Federalnog hidrometeorološkog zavoda;
- c) Potreba za kontrolom mjernih postupaka u postrojenjima na kojima se vrši kontinuirano ili povremeno mjerjenje emisije zagađujućih tvari u zrak,
- d) Inspekcijski nadzor nadležnih institucija u pogledu kontrole ispravnosti rada mjeritelja i ispravnosti mjernih postupaka i opreme.

Naglašavamo da je Izvještaj za 2016. godinu urađen sa istim kapacitetima i istim otežavajućim okolnostima sa kojim su rađena i raniji Izvještaji.

Federalni hidrometeorološki zavod, uz podršku Federalnog ministarstva okoliša i turizma, će nastaviti da ulaže napore u poboljšanja budućih Izvještaja i u tom cilju angažovati sve svoje kapacitete. Cilj nam je da Izvještaj o emisijama zagađujućih tvari u Federaciji Bosne i Hercegovine dostigne kvalitet za postajanje modela za izradu LRTAP Izvještata prema UNECE Konvenciji UN-a; Nacionalnog izvještaja o emisijama zagađujućih tvari prema UNFCCC konvenciji i drugih izvješaja prema međunarodnim tijelima i za ispunjenje međunarodnih konvencija o emisijama u zrak kojih je Bosna i Hercegovina potpisnica. Za ostvarenje ovakvog cilja napominjemo da je neophodno uskladiti i metodologiju za prikupljanje i obradu podataka o emisijama zagađujućih tvari u zrak u oba entiteta i distriktu Brčko.

U cilju izrade što potpunijeg i kvalitetnijeg Izvještaja, sve federalne institucije koje učestvuju u pripremi i izradi ovog Izvještaja trebaju nastaviti aktivnosti, a koje će doprinijeti boljem ispunjavanju naših obaveza prema domaćim i međunaodnim institucijama i javnosti:

- a) Uspostaviti sistem za prikupljanje adekvatnih ulaznih podataka za izradu Izvještaja;
- b) Uspostaviti funkcionalan zakonski okvir koji će omogućiti blagovremenu i efikasnu kontrolu i verifikaciju podataka o emisijama zagađujućih tvari u zrak;
- c) Prilagoditi postojeći Registar sa potrebama za kontrolu i izvještavanja o emisijama zagađujućih tvari u zrak;

- d) Propisati Pravilnik ili drugi važeći zakonski akt koji će definisati i unificirati metodologije izračuna emisija zagađujućih tvari u zrak;
  - e) Izvršiti edukaciju svih subjekata koji učestvuju u izvještavanju prema Registru;
  - f) Kadrovski ojačati Federalni hidrometeorološki zavod kao Federalni referentni centar i obezbjediti adekvatna materijalno-tehnička sredstva za rad.

Tek nakon ispunjenja gore navedenih uslova, moći će se kvalitetno izvršiti kontrola i verifikacija podataka o emisijama zagađujućih tvari u zrak od strane zagađivača.

Nedostatak bilo kojeg od ovih uslova onemogućiti će Federalni referentni centar da izvrši kvalitetnu kontrolu i verifikaciju podataka o emisijama zagađujućih tvari u zrak i time dobijemo znatno kvalitetniji Izvještaj.

Početkom 2018. godine, Federalni hidrometeorološki zavod će, kao Federalni referentni centar, početi sa aktivnostima na izradi narednog Izvještaja i kroz zajedničke aktivnosti sa drugim institucijama raditi na otklanjanju pravnih, proceduralnih i infrastrukturnih prepreka i otežavajućih okolnosti o kojima smo govorili u uvodnom dijelu Izvještaja. Nadamo se da ćemo barem djelimično uspjeti u tome i da su dopune i poboljšanja Izvještaja postale trend koji će Federalni hidrometeorološki zavod, u saradnji sa Federalnim ministarstvom okoliša i turizma i drugim institucijama nastaviti da prati.

PRILOG BROJ 1. LISTA NACE DJELATNOSTI POSTROJENJA ČIJE SU EMISIJE UVRŠTENE U IZVJEŠTAJ

Tabela broj 34. Spisak NACE djelatnosti pod kojima su zavedena postrojenja

NACE naziv djelatnosti	NACE šifra djelatnosti
Uzgoj ostalih jednogodišnjih usjeva	A1.1.9
Uzgoj peradi	A1.4.7
Sječa drva (iskorištavanje šuma)	A2.2.0
Slatkovodna akvakultura	A3.2.2
Vađenje kamenog ugljena	B5.1.0
Vađenje lignita	B5.2.0
Vađenje ukrasnoga kama i kamena za gradnju, vapnenca, gipsa, krede i škriljevca	B8.1.1
Djelatnosti kopova šljunka i pjeska; vađenje gline i kaolina	B8.1.2
Vađenje ostalih ruda i kamena, d. n.	B8.9.9
Pomoćne djelatnosti za ostalo vađenje ruda i kamena	B9.9.0
Prerada i konzerviranje mesa peradi	C10.1.2
Proizvodnja proizvoda od mesa i mesa peradi	C10.1.3
Proizvodnja sokova od voda i povrća	C10.3.2
Proizvodnja mlijeka, mliječnih proizvoda i sira	C10.5.1
Proizvodnja mlinskih proizvoda	C10.6.1
Proizvodnja piva	C11.0.5
Proizvodnja osvježavajućih pića; proizvodnja mineralne vode i drugih flaširanih voda	C11.0.7
Proizvodnja pletenih i kukičanih tkanina	C13.9.1
Štavljenje i obrada kože; dorada i bojenje krvna	C15.1.1
Piljenje i blanjanje drva (proizvodnja rezane građe); impregnacija drveta	C16.1.0
Proizvodnja furnira i ostalih ploča od drva	C16.2.1
Proizvodnja ostalih proizvoda od drva, proizvoda od pluta, slame i pletarskih materijala	C16.2.9
Proizvodnja papira i kartona	C17.1.2
Ostalo tiskanje	C18.1.2
Proizvodnja proizvoda koksnih peći	C19.1.0
Proizvodnja rafiniranih naftnih proizvoda	C19.2.0
Proizvodnja industrijskih plinova	C20.1.1
Proizvodnja ostalih anorganskih osnovnih kemikalija	C20.1.3
Proizvodnja plastičnih masa u primarnim oblicima	C20.1.6
Proizvodnja plastičnih masa u primarnim oblicima	C20.1.6
Proizvodnja plastičnih masa u primarnim oblicima	C20.1.6
Proizvodnja eksploziva	C20.5.1
Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda	C21.1.0
Proizvodnja farmaceutskih pripravaka	C21.2.0
Proizvodnja ambalaže od plastičnih masa	C22.2.2
Proizvodnja proizvoda od plastičnih masa za građevinarstvo	C22.2.3
Proizvodnja opeke, crijeva i ostalih proizvoda od pečene gline za građevinarstvo	C23.3.2
Proizvodnja cementa	C23.5.1
Proizvodnja vapna i gipsa	C23.5.2
Proizvodnja proizvoda od betona za građevinarstvo	C23.6.1

Tabela broj 34a. Spisak NACE djelatnosti pod kojima su zavedena postrojenja

NACE naziv djelatnosti	NACE šifra djelatnosti
Proizvodnja gotove betonske smjese	C23.6.3
Proizvodnja žbuke	C23.6.4
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda, d. n.	C23.9.9
Proizvodnja sirovog željeza, čelika i ferolegura	C24.1.0
Lijevanje lakih metala	C24.5.3
Lijevanje ostalih obojenih metala	C24.5.4
Proizvodnja metalnih konstrukcija i njihovih dijelova	C25.1.1
Proizvodnja vrata i prozora od metala	C25.1.2
Proizvodnja oružja i streljiva	C25.4.0
Kovanje, prešanje, štancanje i valjanje metala; metalurgija praha	C25.5.0
Površinska obrada i prevlačenje metala	C25.6.1
Strojna obrada metala	C25.6.2
Proizvodnja proizvoda od žice, lanaca i opruga	C25.9.3
Proizvodnja strojeva za obradu metala	C28.4.1
Proizvodnja karoserija za motorna vozila; proizvodnja prikolica i poluprikolica	C29.2.0
Proizvodnja ostalih dijelova i pribora za motorna vozila	C29.3.2
Proizvodnja kuhinjskog namještaja	C31.0.2
Proizvodnja ostalog namještaja	C31.0.9
Proizvodnja medicinskih i stomatoloških instrumenata i pribora	C32.5.0
Proizvodnja električne energije	D35.1.1
Distribucija plinovitih goriva distribucijskom mrežom	D35.2.2
Proizvodnja i opskrba parom i klimatizacija	D35.3.0
Skupljanje neopasnog otpada	E38.1.1
Obrada i zbrinjavanje neopasnog otpada	E38.2.1
Gradnja stambenih i nestambenih zgrada	F41.2.0
Gradnja cesta i autocesta	F42.1.1
Gradnja ostalih građevina niskogradnje, d. n.	F42.9.9
Održavanje i popravak motornih vozila	G45.2.0
Trgovina na veliko mesom i mesnim proizvodima	G46.3.2
Trgovina na veliko krutim, tekućim i plinovitim gorivima i srodnim proizvodima	G46.7.1
Nespecijalizirana trgovina na veliko	G46.9.0
Trgovina na malo motornim gorivima u specijaliziranim prodavaonicama	G47.3.0
Željeznički prijevoz robe	H49.2.0
Zračni prijevoz putnika	H51.1.0
Hoteli i sličan smještaj	I55.1.0
Bolničke usluge	Q86.1.0

PRILOG BROJ 2. SPISAK POSTROJENJA ČIJI IZVJEŠTAJI O EMISIJAMA U ZRAK SU PREUZETI IZ REGISTRA ZA POTREBE IZRADE IZVJEŠTAJA

Na slijedećim stranicama je tabelarni spisak postrojenja koja su u Registar dostavili izvještaje sa prijavljenim emisijama zagađujućih tvari u zrak za 2016. godinu. Napominjemo da je tehnički bilo neizvodivo doći do ukupnog ispisa svih izvještaja u Registru (kao što je objašnjeno u uvodnom dijelu) te se na ovom spisku ne nalaze pojedina postrojenja koja su dostavila svoje izvještaje i na taj način ipak izvršila svoju obavezu.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Federalno ministarstvo okoliša i turizma   Federalni hidrometeorološki zavod

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv postrojenja	Adresa postrojenja	Identifikacijski broj postrojenja	NACE šifra djelatnosti	Kanton postroj- enja
1	2B d.o.o. V.Kladuša	2B d.o.o.	Malá Kladuša 67	4263270320002	C22.2.2	USK
2	A3 d.o.o. Široki Brijeg	Postrojenje za proizvodnju betona i betonske galanterije	Fra Didaka Buntića 74, 88220 Široki Brijeg	4272072270007	F41.2.0	ZHK
3	ArcelorMittal d.o.o. Zenica	Koksara	Bulevar kralja Tvrta I, br.17	4218019500039	C19.1.0	ZDK
4	ArcelorMittal d.o.o. Zenica	Priprema rude i Aglomeracija	Bulevar Kralja Tvrta I, br. 17	4218019500047	C24.1.0	ZDK
5	ArcelorMittal d.o.o. Zenica	Visoka peć	Bulevar Kralja Tvrta I, br. 17	4218019500047	C24.1.0	ZDK
6	ArcelorMittal d.o.o. Zenica	Čeličana	Bulevar Kralja Tvrta I, br. 17	4218019500055	C24.1.0	ZDK
7	ArcelorMittal d.o.o. Zenica	Valjaonice	Bulevar Kralja Tvrta I, br. 17	4218019500063	C24.1.0	ZDK
8	ArcelorMittal d.o.o. Zenica	Energetika	Bulevar Kralja Tvrta I, br. 17	4218019500071	D35.3.0	ZDK
9	Argeta d.o.o. Sarajevo	Argeta	Donji Hadžići br. 138	4201049700008	C10.1.2	KS
10	B.S.I. d.o.o. Jajce	Postrojenje za proizvodnju i trgovinu ferolegurama	II Zasjedanje AVNOJ-a	4236304190009	C24.1.0	SBK
11	Belamionix d.o.o. Brčko	Benzinska pumpa Plane	Plane b.b.	4600208840004	G47.3.0	TK
12	Belamionix d.o.o. Brčko	Benzinska pumpa Bistarac	Šići b.b.	4600208840004	G47.3.0	TK
13	Belamionix d.o.o. Brčko	Benzinska pumpa Srebrenik	Magistralni put b.b.	4600208840004	G47.3.0	TK
14	Bihaćka pivovara d.d. Bihać	Pogon za proizvodnju piva	Vinička bb, 77000 Bihać	4263027570009	C11.0.5	USK
15	Bob d.o.o. Bihać	Kamenolom dolomita	Donja Gata	4263042610092	B8.1.2	USK
16	Bob d.o.o. Bihać	Betonara	Plješevička bb	4263042610076	C23.6.3	USK
17	Bony d.o.o Tuzla	Pogon za proizvodnju osvježavajućih pića i sirupa	Morančani 32a , Tuzla	4209010550000	C11.0.7	TK
18	Bosancar d.o.o. Sarajevo	Proizvodna hala za proizvodnju željeznih konstrukcija	Unska bb	4263437040007	C29.2.0	USK
19	Bosnalijek d.d. Sarajevo	Bosnalijek	Jukićeva 53	4200598340009	C21.2.0	KS
20	Brovis d.d. Visoko	Klaonica peradi, kafilerija i tvornica stočne hrane	Dobrinje bb 71350, Donje Moštare, Visoko	4218211010002	C10.1.3	ZDK
21	BSB d.o.o., Bihać	Kamenolom dolomita Gorjevac	Gorjevac bb	4263442710002	B8.1.2	USK
22	Čajuša d.o.o. Kupres	Hotel Adria ski	Čajuša b.b.	4281015460001	I55.1.0	K10
23	Čapljanka d.o.o. Sanski Most	Čapljanka	Aleja šehida 23	4263120510008	C10.5.1	USK
24	CareFusion BH 335 d.o.o	Plinska stanica CareFusion 335	Mihaljevac bb	Energetski blok	C32.5.0	USK
25	Cimos TMD Ai d.o.o. Gradačac, (Podružnica Novi Travnik)	Postrojenje za pjeskarenje	Mehmeda Spahe broj 1	122-01	C25.5.0	SBK

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Federalno ministarstvo okoliša i turizma   Federalni hidrometeorološki zavod

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv postrojenja	Adresa postrojenja	Identifikacijski broj postrojenja	NACE šifra djelatnosti	Kanton postrojenja
26	Cimos TMD Casting d.o.o. Zenica	Disomatic postrojenje	Radna zona Zenica 1 bb	99-03	C24.5.1	ZDK
27	Coca-Cola HBC B-H d.o.o. Sarajevo	Coca-Cola HBC B-H	Mostarsko raskršće bb, 71240 Hadžići	4200200160006	C11.0.7	KS
28	Otpad d.o.o. Bužim	Otpad	Lubarda bb	4263579340008	E38.1.1	USK
29	Zah d.o.o. Bosanska Krupa	Pogon galvanika	Dana nezavisnosti 25	4263146740001	C25.6.1	USK
30	Delux Euro Profi d.o.o.Gradačac	Benzinska pumpa Mionica I	Mionica I ,76 250 Gradačac	4209670480004	G47.3.0	TK
31	Didovići d.o.o. Bosanski Petrovac	Kamenolom dolomita Šekovac	ŠEKOVAC BB	4263185640006	B8.1.2	USK
32	Ikić Comerce d.o.o. Bihać	Površinski kop kamenoloma Gata	GATA	4263099130003	B8.1.2	USK
33	Smrča d.o.o. Bosanska Krupa	Pilana sa pratećim sadržajima	Perna bb	4263151150000	C16.1.0	USK
34	Velič Kop d.o.o. Bosanska Krupa	Kamenolom	MAHMIC SELO BB	4263458470001	B8.1.1	USK
35	Drvopromet d.o.o. Velika Kladuša	Pilana	Glavica 145	4263088360007	C16.1.0	USK
36	Drvo Stil d.o.o. Gračanica	Drvo stil	Pribava bb	42092222060002	C16.1.0	TK
37	Đuzelić d.o.o.Cazin	Površinski kop-kamenolom Ostrožac	Ostrožac 185	426302980063	B8.1.2	USK
38	Đuzelić d.o.o.Cazin	Benzinska pumpa	Ostrožac bb	4263029860063	G47.3.0	USK
39	Dvokut Pro d.o.o. Sarajevo	Energana Volkswagen	Igmanska br.36	4200127810005	C16.2.9	KS
40	Džambo d.o.o. Gračanica	Pilana	Donja Lohinja	4209202110020	C16.1.0	TK
41	ES-Petrol d.o.o Kladanj	ES-Petrol	XVI Muslimanske brigade bb	4210168880005	G47.3.0	TK
42	Euro-Jet d.o.o. Cazin	Benzinska pumpa, Velika Kladuša - Vrnograč	VRNOGRAČKA SLAPNICA BB	4263451110042	G47.3.0	USK
43	Fabrika cementa d.d. Lukavac	Pogon za proizvodnju sirovinskog brašna,klinkera,cement,a,pakovanje i otprema	Lukavac,Lukavačkih brigada b.b.	4209234740009	C23.5.1	TK
44	Farma pilića (d.o.o.)	Farma pilića	Klokotnica bb	4310611580007	A1.4.7	TK
45	Farmavita d.o.o.	Farmavita	Igmanska 5a	4200075750009	C21.1.0	KS
46	Fe-Al Mostar d.o.o.	Proizvodni pogon za ekstrudiranje aluminijskih profila	Baćevići b.b., 8800 Mostar, BiH	4227471180008	C25.6.2	HNK
47	Fen d.o.o. Lukavac	Fen	Puračić b.b.	4209094980004	C31.0.9	TK
48	Fikro d.o.o. Bužim	Pilana	ČAVA BB	4263479980000	C16.1.0	USK
49	FIS d.o.o. Vitez	FV 08 Kotao 1. 1500 KW	Prodajni centar 96	4236020240006	G46.9.0	SBK
50	FIS d.o.o. Vitez	FV 08 Kotao 3. 1500KW	Poslovni centar 96	4236020240006	G46.9.0	SBK

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
 Federalno ministarstvo okoliša i turizma   Federalni hidrometeorološki zavod

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv postrojenja	Adresa postrojenja	Identifikacijski broj postrojenja	NACE šifra djelatnosti	Kanton postrojenja
51	FIS d.o.o. Vitez	FV 06 250 KW	Poslovni centar 96	4236020240006	G46.9.0	SBK
52	FIS d.o.o. Vitez	FV 12 Kotao 1. 1300KW	Poslovni centar 96	4236020240006	G46.9.0	SBK
53	FIS d.o.o. Vitez	FV 12 Kotao 2. 2000KW	Poslovni centar	4236020240006	G46.9.0	SBK
54	FIS d.o.o. Vitez	FV 29	Poslovni centar 96	4236020240006	G46.9.0	SBK
55	FIS d.o.o. Vitez	FV 30A	Poslovni centar	4236020240006	G46.9.0	SBK
56	Forvit d.o.o. Gračanica	Farma za uzgoj brojlera	Brijesnica Mala bb	209833370007	A1.4.7	TK
57	G-Petrol d.o.o. Sarajevo	Benzinska Stanica Bihać 1	Irfana Ljubijankića, Bihać, 77000 Bihać	4209277550149	G47.3.0	USK
58	G-Petrol d.o.o. Sarajevo	Benzinska Stanica Bihać 2	Hasan Paša Predojević bb, 77000 Bihać	4209277550220	G47.3.0	USK
59	G-Petrol d.o.o. Sarajevo	Benzinska Stanica Cazin	Mala Lisa, Cazin, 77220 Cazin	4209277550343	G47.3.0	USK
60	Gradnja Final d.o.o. Bužim	Gradnja Final d.o.o.	Varoška Rijeka bb	4263084370008	C23.6.3	USK
61	Gramat d.o.o. Gračanica	Kamenolom Sklop	Malešići b.b.	4209099860007	B8.9.9	TK
62	GS-tvornica mašina d.d. Travnik	GS-tvornica mašina Travnik	Slimena bb	4236029620006	C28.4.1	SBK
63	Hamidović d.o.o Tuzla	TGS Hamidović	BABAJIĆI BB	4209178140028	C16.1.0	TK
64	Herceg d.o.o. Srebrenik	Proizvodnja PVC stolarije	Srebrenik, ul. industrijska bb	4209142540003	C22.2.3	TK
65	Hercegovačka pivovara d.o.o. Mostar	Pivovara	Bišće polje b.b. 88000 Mostar	4227437240000	C11.0.5	HNK
66	Hifa Petrol d.o.o. Sarajevo	Benzinska pumpa Bugojno	307 M.Brigade 29	4200999090030	G47.3.0	SBK
67	Hifa Petrol d.o.o. Sarajevo	Benzinska pumpa Gradačac	Sarajevska bb	4200999090498	G47.3.0	TK
68	Hifa Petrol d.o.o. Sarajevo	Benzinska pumpa Lukavac	Lukavačkih brigada bb	4200999090382	G47.3.0	TK
69	Hifa Petrol d.o.o. Sarajevo	Benzinska pumpa Vogošća	Hotonj bb	4200999090005	G47.3.0	KS
70	Hifa Petrol d.o.o. Sarajevo	Benzinska pumpa Živinice	Prva ulica bb	4200999090366	G47.3.0	TK
71	Hifa Petrol d.o.o. Sarajevo	Benzinska pumpa Jajce	Mračaj bb	4200999090056	G47.3.0	SBK
72	Hifa Petrol d.o.o. Sarajevo	Benzinska pumpa Zavidovići	Zlatnih Ilijana bb	4200999090021	G47.3.0	ZDK
73	Hodurnik d.o.o Cazin	Podružnica V. Kladuša, asfaltna baza Hajrat	Donja Slapnica, Velika Kladuša	4263646390058	B8.1.2	USK
74	Holdina d.o.o. Sarajevo	Skladište Podlugovi	Podlugovi bb	4200068200273	G46.7.1	KS
75	Hotel Štrbački buk d.o.o. Bihać	Hotel Štrbački buk	Čelije-Štrbački buk	4263723480006	I55.1.0	USK

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Federalno ministarstvo okoliša i turizma   Federalni hidrometeorološki zavod

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv postrojenja	Adresa postrojenja	Identifikacijski broj postrojenja	NACE šifra djelatnosti	Kanton postrojenja
76	HP Investing d.o.o. Mostar	Betonska baza	Bišće polje b.b., 88000 Mostar	4227093480006	F42.9.9	HNK
77	HP Investing d.o.o. Mostar	Asfaltna baza	Blische polje b.b., 88000 Mostar	4227093480006	F42.9.9	HNK
78	Ingram d.d. Srebrenik	Fabrika kreča i hidratizara	Srebrenik	209242500009	B8.1.1	TK
79	Inka d.o.o. Ljubuški	Postrojenje za drobljenje i prosijavanje tehničkog kamenja	Crveni Grm b.b.	4272024620004	B8.1.1	ZHK
80	Interkomerc d.o.o. Mostar	Tlačni lijev	Rodočkih branitelja b.b.	4227169640008	C24.5.4	HNK
81	Interkomerc d.o.o. Mostar	Pogon za otkup i tretman otpada	Rodočkih branitelja b.b.	4227169640008	E38.2.1	HNK
82	I-Selimović d.o.o. Cazin	PJ Bihać, Asfaltna baza, betonara i separacija	Ripač, Lohovo bb, 77000 Bihać	42631120900059	C23.6.3	USK
83	I-Selimović d.o.o. Cazin	PJ Kamenolom Vilenjača Brig, Cazin	Polje 15, Vilenjača Brig	4263112090008	B8.1.2	USK
84	Istrabenz Plini d.o.o. Breza	Terminal Breza	POTKRAJ BB	4201141770004	G46.7.1	ZDK
85	Istrabenz Plini d.o.o. Breza	Podružnica Tešanj - punionica plina	KRAŠEVO BB	4201141770039	G46.7.1	ZDK
86	JP Međunarodni aerodrom Sarajevo d.o.o. Sarajevo	Međunarodni aerodrom Sarajevo	Kurta Schorka 36, 71210 Sarajevo	4200068970001	H51.1.0	KS
87	Jajce Alloy Wheels d.o.o. Jajce	Jajce Alloy Wheels	Divičani bb, 70101	4236004800000	C24.5.3	SBK
88	Jata Group d.o.o. Srebrenik	Asfaltna baza	Potpeć bb	1	F42.1.1	TK
89	Jata Group d.o.o. Srebrenik	Kamenolom Orlova klisura	Potpeć bb	2	F42.1.1	TK
90	JP Autoceste FBIH	Izgradnja autoputa na koridoru Vc, dionica Donja Gračanica - Drivuša	Provo bb	427201164006	F42.1.1	ZHK
91	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo - ZD RU Gračanica d.o.o.-G.Vakuf/Uskoplje	Rudnik uglja Gračanica, Gornji Vakuf-Uskoplje	Humac bb Gornji Vakuf-Uskoplje 70240	4236108330005	B5.1.0	SBK
92	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo - Termoelektrana Tuzla	Blok 3	Ulica 21 Aprila	1	D35.1.1	TK
93	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo - Termoelektrana Tuzla	Blok 4	Ulica 21 Aprila	2	D35.1.1	TK
94	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo - Termoelektrana Tuzla	Blok 5	Ulica 21 Aprila	3	D35.1.1	TK
95	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo - Termoelektrana Tuzla	Blok 6	Ulica 21 Aprila	4	D35.1.1	TK
96	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo - Termoelektrana Kakanj	Blok 7	Kakanj	42000225150064	D35.1.1	ZDK
97	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo - Termoelektrana Kakanj	Blok 6	Kakanj	42000225150064	D35.1.1	ZDK
98	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo - Termoelektrana Kakanj	Blok 5	Kakanj	42000225150064	D35.1.1	ZDK

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
 Federalno ministarstvo okoliša i turizma   Federalni hidrometeorološki zavod

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv postrojenja	Adresa postrojenja	Identifikacijski broj postrojenja	NACE šifra djelatnosti	Kanton postrojenja
99	KJKP Sarajevagas d.o.o. Sarajevo	Cjevod za prenos gasa	Trg Fadile Odžaković Žute 4	4200158020002	D35.2.2	KS
100	KJKP Toplane-Sarajevo	Zvijezda	Čobanija 17	4200353740001	D35.3.0	KS
101	KJKP Toplane-Sarajevo	Hrasno	Trg heroja do br.34	4200353740001	D35.3.0	KS
102	KJKP Toplane-Sarajevo	K-5	Semira Frašte 22	4200353740001	D35.3.0	KS
103	KJKP Toplane-Sarajevo	Čengić Vila II	Gradačka 142	4200353740001	D35.3.0	KS
104	KJKP Toplane-Sarajevo	KDIII-1	Grada Kalgarija 1	4200353740001	D35.3.0	KS
105	KJKP Toplane-Sarajevo	Lenjinova	Grbavička do broja 1	4200353740001	D35.3.0	KS
106	KJKP Toplane-Sarajevo	Zetra	Alipašina bb	4200353740001	D35.3.0	KS
107	KJKP Toplane-Sarajevo	KJKP Toplane-Sarajevo+A110:B135	Brčanska 9	4200353740001	D35.3.0	KS
108	KJKP Toplane-Sarajevo	Lužani	Lužani bb	4200353740001	D35.3.0	KS
109	KJKP Toplane-Sarajevo	Ilijas	Hašima Spahića bb	4200353740001	D35.3.0	KS
110	KJKP Toplane-Sarajevo	Čengić Vila I	Džemala Bijedića bb	4200353740001	D35.3.0	KS
111	KJKP Toplane-Sarajevo	Branka Blažek	Alojza Benca bb	4200353740001	D35.3.0	KS
112	KJKP Toplane-Sarajevo	Pofalići	Kolodvorska 1	4200353740001	D35.3.0	KS
113	KJKP Toplane-Sarajevo	Podvožnjak	Ferde Hauptmana 42	4200353740001	D35.3.0	KS
114	KJKP Toplane-Sarajevo	Živko Jošilo	Ložionička 3	4200353740001	D35.3.0	KS
115	KJKP Toplane-Sarajevo	K-1	Bajrama Zenunija 7	4200353740001	D35.3.0	KS
116	KJKP Toplane-Sarajevo	K-2	Ive Andrića do br.9	4200353740001	D35.3.0	KS
117	KJKP Toplane-Sarajevo	K-3	Ive Andrića 10	4200353740001	D35.3.0	KS
118	KJKP Toplane-Sarajevo	K-4	Ante Babića 15	4200353740001	D35.3.0	KS
119	KJKP Toplane-Sarajevo	Tome Međe	Josipa Slavenskog br.26	4200353740001	D35.3.0	KS
120	KJKP Toplane-Sarajevo	OŠ "6.Mart"	Andelka Lažetića br.15	4200353740001	D35.3.0	KS
121	KJKP Toplane-Sarajevo	KDI-2	Lava Tolstoja do br.1	4200353740001	D35.3.0	KS
122	KJKP Toplane-Sarajevo	KDI-3	Trg zlatnih ljljana do br.2	4200353740001	D35.3.0	KS
123	KJKP Toplane-Sarajevo	KDI-4	Trg zlatnih ljljana do br.1	4200353740001	D35.3.0	KS

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
 Federalno ministarstvo okoliša i turizma   Federalni hidrometeorološki zavod

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv postrojenja	Adresa postrojenja	Identifikacijski broj postrojenja	NACE šifra djelatnosti	Kanton postrojenja
124	KJKP Toplane-Sarajevo	KDI-5	Trg Sabora Bosanskog 2	4200353740001	D35.3.0	KS
125	KJKP Toplane-Sarajevo	KDI-6	Oslobodilaca Sarajeva 11	4200353740001	D35.3.0	KS
126	KJKP Toplane-Sarajevo	KDI-7	Vahide Maglajlić 12	4200353740001	D35.3.0	KS
127	KJKP Toplane-Sarajevo	KDI-8	Miroslava Krleže do 13	4200353740001	D35.3.0	KS
128	KJKP Toplane-Sarajevo	Dobrinja exclusive	Želimira Vidovića Kelija bb	4200353740001	D35.3.0	KS
129	KJKP Toplane-Sarajevo	KDI-1	Kunovska do br.1	4200353740001	D35.3.0	KS
130	KJKP Toplane-Sarajevo	Višnjik	Bolnička 34	4200353740001	D35.3.0	KS
131	KJKP Toplane-Sarajevo	Mustafa Golubić	Tina Ujevića 13	4200353740001	D35.3.0	KS
132	KJKP Toplane-Sarajevo	Naselje Sunca	Dalmatinska 13	4200353740001	D35.3.0	KS
133	KJKP Toplane-Sarajevo	Bulevar Borisa Kidriča	Franca Lehara do br.3	4200353740001	D35.3.0	KS
134	KJKP Toplane-Sarajevo	Livanjska	Braće Begić do br.11	4200353740001	D35.3.0	KS
135	KJKP Toplane-Sarajevo	Park	Patriotske lige 3	4200353740001	D35.3.0	KS
136	KJKP Toplane-Sarajevo	Skenderija	Skenderija 22	4200353740001	D35.3.0	KS
137	KJKP Toplane-Sarajevo	Koševo	Patriotske lige 38	4200353740001	D35.3.0	KS
138	KJKP Toplane-Sarajevo	Drvarska	Sarač Ismailova 7	4200353740001	D35.3.0	KS
139	KJKP Toplane-Sarajevo	Mlada Bosna	Josipa Slavenskog 16	4200353740001	D35.3.0	KS
140	KJKP Toplane-Sarajevo	Mala Aleja	Mala aleja do br.38	4200353740001	D35.3.0	KS
141	KJKP Toplane-Sarajevo	Grbavica II	Kemala Kapetanovića 34	4200353740001	D35.3.0	KS
142	KJP Poljoprivredno dobro Butmir d.o.o.Sarajevo	Farma krava	Bojnička 119	4200087410009	C10.5.1	KS
143	Klas d.d. Sarajevo	Klas	Paromilinska br.43	4200495880005	C10.6.1	KS
144	Komar -Tvornica gipsa z.d.d. Donji Vakuf	CPAG-Mlin	Ul.770 Slbbr.28	3236126740008	C23.5.2	SBK
145	Komgrad-Ze d.o.o. Zenica	Asfaltna baza	Begov Han b.b.	4218753680012	C23.9.9	ZDK
146	Kov-Grad d.o.o. Bužim	Asfaltna baza Žepče	Ljusina bb	4263070400028	C19.2.0	USK
147	Krupa Kabine d.o.o. Bosanska Krupa	Pogon za proizvodnju kabina	Unska bb	4263154500001	C29.2.0	USK
148	Laser d.o.o. Bihać	Podružnica Ljusina, Bosanska Krupa	LJUSINA BB	4263054110052	C31.0.2	USK
149	Liskovački Kamen d.o.o. Cazin	Površinski kop-kamenolom Liskovac Osobje,Cazin	Liskovac 132	4263509130006	B8.1.1	USK
150	Llist d.o.o. Bosanski Petrovac	List d.o.o.	OMLADINSKA 51	4263168470008	C16.1.0	USK

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
 Federalno ministarstvo okoliša i turizma   Federalni hidrometeorološki zavod

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv postrojenja	Adresa postrojenja	Identifikacijski broj postrojenja	NACE šifra djelatnosti	Kanton postrojenja
151	Livnopolovi d.o.o. društvo za gradnju i održavanje putova Livno	Asfaltna baza	Podgradina b.b. Livno,	4281000430009	F42.1.1	K10
152	Messer Mostar Plin d.o.o.	Punionice tehničkih plinova	Rodoč bb	4227070860006	C20.1.1	HNK
153	Mliječna industrija 99 d.o.o. Gradačac	Mlijekara	Sarajevska bb	4210044720000	C10.5.1	TK
154	Mljekara livno d.o.o	Kotlovnica	Splitska, 3	4281001670003	C10.5.1	K10
155	Namještaj d.o.o. Gradačac	Namještaj d.o.o.	25.Novembar b.b.	209230910007	C31.0.2	TK
156	Natron-Hayat d.o.o. Maglaj	Natron-Hayat d.o.o. Maglaj	Liješnica b.b.	4218471430005	C17.1.2	ZDK
157	Nexe d.o.o. Sarajevo	Kamenolom Duboki do	Rakovica bb	200938030000	B8.1.1	KS
158	Nexe d.o.o. Sarajevo	Betonara Briješće	Safeta Zajke 95	200938030000	C23.6.1	KS
159	Noćko Komerc d.o.o. Živinice	Mlijekara Noćko	Naselje Ciljuge, Toplička br. 2	4209342040005	C10.5.1	TK
160	Old Wood d.o.o. Kupres	Ski centar	Stožer b.b., 80320 Kupres,	4281137060004	I55.1.0	K10
161	Opća bolnica Prim.dr. Abdulah Nakaš	Kotao K1	Kranjčevićeva 12	4200288400001	Q86.1.0	KS
162	Opća bolnica Prim.dr. Abdulah Nakaš	Kotao K2	Kranjčevićeva 12	4200288400001	Q86.1.0	KS
163	Opća bolnica Prim.dr. Abdulah Nakaš	Kotao K3	Kranjčevićeva 12	4200288400001	Q86.1.0	KS
164	Pestalić d.o.o. Gradačac	Rotaciona sušara toplim zrakom	Sarajevska b.b.	4209353240006	C16.2.9	TK
165	Pilana Izudin d.o.o. Bosanska Krupa	Horizontalna tračna pila "Mebor" HTZ	Jezerski 76	303	A2.2.0	USK
166	Pirnar d.o.o. Bosanski Petrovac	Postrojenje za prašno lakiranje aluminijskih vrata	KOLUNIĆ BB	FBIH00037	C25.1.2	USK
167	Pivara d.d. Tuzla	Pivara Tuzla	Maršala Tita br. 163	420918490004	C11.0.5	TK
168	Pobjeda Technology d.d. Goražde	Pobjeda Technology Goražde	Višegradska b.b.	4245037800004	C25.4.0	BPK
169	Povbjeda - Rudet d.d. Goražde	Upravna zgrada	Višegradska bb	150	C20.5.1	BPK
170	JP Elektroprivreda BiH,d.d. Sarajevo, Podružnica HE na Neretvi, Jablanica	Pogon HE Jablanica	Jaroslava Černija br. 1 88420 Jablanica	4200225150072	D35.1.1	HNK
171	Poljoprivredno dobro tov perad - A.Softić d.o.o, Gračanica	Farma za tov peradi	Brijesnica mala bb	4310597980004	A1.4.7	TK
172	Poljorad Travnik d.o.o.	Proizvodnja mlijeka, mliječnih proizvoda i sira	Bosanska bb 72283 Turbe-Travnik	4236121190000	C10.5.1	SBK
173	Polo d.o.o. Kalesija	Benzinska stanica Živinice	Donje Dubrave bb	4209073120064	G47.3.0	TK
174	Polo d.o.o. Kalesija	Benzinska stanica Kalesija	Kurtići bb	4209073120145	G47.3.0	TK
175	Presal extrusion d.o.o. Široki Brijeg	Pogon za proizvodnju aluminijskih profila	Knešpolje b.b.	4272235590004	C25.1.1	ZHK

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Federalno ministarstvo okoliša i turizma   Federalni hidrometeorološki zavod

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv postrojenja	Adresa postrojenja	Identifikacijski broj postrojenja	NACE šifra djelatnosti	Kanton postrojenja
176	Prevent Leather d.o.o. Visoko	Prevent Leather	Topuzovo polje bb, Visoko	4218454180003	C15.1.1	ZDK
177	Privredno društvo Igman d.d. Konjic	Pogon za proizvodnju municije	Donje polje br. 42	4227234130004	C25.4.0	HNK
178	Ramex d.o.o. Kladanj	Postrojenje 1	Gojakovići 17	4209074870008	C16.2.1	TK
179	Rebac-Benz d.o.o. Čapljina	Benzinska crpka Čeljevo	Hrvatskih branitelja b.b.	4227357300001	G47.3.0	HNK
180	Rebac-Benz d.o.o. Čapljina	Benzinska crpka Domanovići	Hrvatskih branitelja b.b.	4227357300001	G47.3.0	HNK
181	Rebac-Benz d.o.o. Čapljina	Benzinska crpka Trebižat	Hrvatskih branitelja b.b.	4227357300001	G47.3.0	HNK
182	RMU Banovići d.d. Banovići	Rudnik - Površinska eksploracija uglja	Bešin b.b.	4209329530001	B5.2.0	TK
183	RMU Banovići d.d. Banovići	OJ Željeznički transport	Jezero 19	4209329530001	H49.2.0	TK
184	RMU Banovići d.d. Banovići	OJ Separacija	Oskova bb	4209329530001	B9.9.0	TK
185	Rofix d.o.o. Ljubuški	Postrojenje za proizvodnju žbuke	Put za Metković b.b.	4272099390004	C23.6.1	ZHK
186	Rohr-kamin d.o.o. Velika Kladuša	Tvornica betona i betonske galerijere	Vrnograč b.b.	4263195100000	C23.6.1	USK
187	Rudnici gipsa zdd Donji Vakuf	Asfaltna baza Elezovac	Donji Vakuf	23600498008	B8.1.1	SBK
188	Salmon d.o.o. Ljubuški	Podružnica Mostar	Salakovac, 88000 Mostar	4272047320008	A3.2.2	HNK
189	Sani-Global d.o.o. Bihać	Toplovodni kotao, SASP 1000	Mrežnička bb, kamenica	108	C16.2.1	USK
190	Saraj - Komerc d.o.o. Gornji Vakuf - Uskoplje	Saraj - Komerc	Batuški lug bb - Industrijska zona	4236148040000	C25.9.3	SBK
191	Sisecam Soda d.o.o. Lukavac	Sisecam Soda Lukavac	Prva ulica br.1	4209796740001	C20.1.3	TK
192	ŠPD Unsko-sanske šume d.o.o Bosanska Krupa	Kamenolom Bukovača	BUKOVAČA	4263074140004	B8.1.2	USK
193	Stanić Beverages d.o.o. Kreševo	Punionica voćnih sokova	Polje b.b., 71260 Kreševo	4236576190008	C10.3.2	SBK
194	Strabag d.o.o. Sarajevo	Asfaltna baza MBA	Rakovica, Rudnik 83	533	F42.1.1	KS
195	Studen & Co Arex d.o.o. Gradačac	Benzinska stanica Kerep	Kerep bb	4209300470000	G47.3.0	TK
196	Sudo-Luka d.o.o. Velika Kladuša	Benzinska pumpa Velika Kladuša	1.MARTA BB	4263184590064	G47.3.0	USK
197	SurTec-Eurosaj d.o.o. Konjic	Postrojenje za proizvodnju, promet hemikalijama i galvanskohemiju zaštitu metala	Donje Polje 42	4227138760005	C25.6.1	HNK
198	Suton d.o.o. Široki Brijeg	Tiskara	Varaždinska 2, 88220 Široki Brijeg	4272059250005	C18.1.2	ZHK
199	SZR Uslužno rezanje građe finalne obrade drveta Selimbašić d.o.o. Kladanj	Uslužno rezanje građe finalne obrade drveta	ul. Brateljevići b.b.	4290197282391	C16.1.0	TK
200	Tamex d.o.o. Busovača	Tamex	BUKOVCI BB	4236053650002	C31.0.9	SBK

R. broj	Naziv poduzeća	Naziv postrojenja	Adresa postrojenja	Identifikacijski broj postrojenja	NACE šifra djelatnosti	Kanton postrojenja
202	Tehnocen d.o.o. Bihać	Tehnocen	Jablanska 313/4	4263258460001	C16.1.0	USK
203	Tex-Line d.o.o. Cazin	Postrojenje za plinifikaciju tvornice	Cazinska bb	4263465250009	C13.9.1	USK
204	Transportbeton d.o.o. Kiseljak	Postrojenje za spravljanje betona i betonske galerije	Draževići 114	4236110230000	C23.6.1	SBK
205	Tvornica cementa d.d. Kakanj	Tvornica cementa Kakanj	ul. Selima ef. Merdanović 146	4218003250008	C23.5.1	ZDK
206	Tvornica opeke Sarajevo d.o.o. Sarajevo	Proizvodnja cigle i eksploracija gline	Rakovička cesta 194, 71215 Ilidža	4200929120004	C23.3.2	KS
207	UM Beton d.o.o. Bugojno	kamenolom Nikolin Potok	Porice b.b.	4236248420004	B8.1.2	SBK
208	Unioninvestplastika d.d. Sarajevo	Unioninvestplastika	Semizovac bb	4200065010007	C22.2.2	KS
209	Unis Ginex d.d. Goražde	Pogon za mehaničku i hemijsku obradu elemenata	Višegradska bb	4245006750009	C25.6.1	BPK
210	Unisgal d.d. Konjic	Postrojenje za proizvodnju, promet hemikalijama i galvanskohemijsku zaštitu metala	Donje Polje 42	4227089880008	C25.6.1	HNK
211	Verdić-Commerce d.o.o. Mostar	Verdić-Commerce	Rodočkih branitelja 39, 88000 Mostar	4272012370037	G46.3.2	HNK
212	Volkswagen Sarajevo d.o.o. Sarajevo	Volkswagen Sarajevo	Igmanska br36	4200529610002	C29.3.2	KS
213	W&P Baumit d.o.o. Sarajevo	Postrojenje za pripremu pjeska i proizvodnju mortova	Rudnik 121, 71217 Rakovica	4201259180007	C23.6.4	KS
214	Wagner-automotiv d.o.o. Gradačac	Livnica i mašinska obrada	SARAJEVSKA 62	001	C24.5.4	TK
215	Zaharex d.o.o. Srebrenik	Pogon za proizvodnju poliuretanske pjene	Špionica D. bb 75356	4209200330006	C20.1.6	TK
216	Zaharex d.o.o. Srebrenik	Primarna prerada drveta	Magistralni put Lukavac bb	4209200330073	C16.1.0	TK
217	ZD RMU Đurdjevik	Jama i separacija	75272	4209284170009	B5.2.0	TK
218	ZD Rudnici Kreka d.o.o. Tuzla	Rudnik Dubrave u Dubravama	Dubrave bb	4209020780003	B5.2.0	TK
219	ZD Rudnici Kreka d.o.o. Tuzla	Rudnik Šikulje u Lukavcu	Šikulje bb	4209020780003	B5.2.0	TK
220	ZD Rudnici Kreka d.o.o. Tuzla	Rudnik Mramor u Mramoru	Mramor bb	4209020780003	B5.2.0	TK
221	ZD Rudnici Kreka d.o.o. Tuzla	Pogon Radionice u Šćikom Brodu	Šćiki Brod bb	4209020780003	B9.9.0	TK
222	ZD Rudnici Kreka d.o.o. Tuzla	Pogon Drumski prevoz u Mramoru	Mramor bb	4209020780003	G45.2.0	TK
223	Željeznik d.o.o. Bosanski Petrovac	Željeznik	Krnjeuša bb	4263198620004	C16.1.0	USK
224	ŽGP d.d. Zenica	Kamenolom Široke Stijene	Babino	1	B8.1.1	ZDK
225	ZIM d.d. Zenica	Mlijekara Zenica	Kanal 32	4218004060008	C10.5.1	ZDK